

*Załącznik do Uchwały Nr V/26/2015
Rady Miejskiej w Pogorzeli
z dnia 26 lutego 2015r.*

**Program
Wspierania Rodziny
w Gminie Pogorzela
na lata 2015-2017**

2015

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	3
1. PODSTAWOWE POJĘCIA DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA.....	4
2. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA.....	6
3. CHARAKTERYSTYKA GMINY	9
4. DIAGNOZA SYTUACJI RODZINY I DZIECKA W GMINIE.....	12
4.1. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA	12
4.2. SYTUACJA MIESZKANIOWA RODZIN.....	14
4.3. SYTUACJA DZIECKA W ŚRODOWISKU SZKOLNYM I RODZINNYM	15
4.4. SYTUACJA RODZINY I DZIECKA W ŚRODOWISKU LOKALNYM.....	20
4.5. POMOC SPOŁECZNA RODZINIE I DZIECKU.....	27
4.6. DZIECKO I RODZINA WSPIERANI PRZEZ PORADNIĘ PSYCHOLOGICZNO- PEDAGOGICZNĄ	35
4.7. PRZESTĘCZOŚĆ WŚRÓD NIELETNICH.....	36
4.8. RODZINA I DZIECKO POD KURATELĄ SĄDOWĄ	36
4.9. ANALIZA SWOT	37
4.10. ZASOBY WSPIERAJĄCE RODZINĘ I DZIECKO W GMINIE	39
5. CEL GŁÓWNY PROGRAMU, CELE OPERACYJNE, DZIAŁANIA	41
6. REALIZACJA PROGRAMU	46

WPROWADZENIE

Dziecko i rodzina wymagają wsparcia oraz szczególnej troski i ochrony. Działalność na rzecz rodzin powinna koncentrować się na wyrównywaniu pomiędzy nimi nieuzasadnionych i niezawinionych różnic socjalnych, tworzeniu im równych szans oraz asekurowaniu w obliczu ryzyka życiowego, natomiast działania podejmowane na rzecz dzieci winny mieć na celu ochronę ich praw, wyrównywanie szans życiowych poprzez ułatwianie dostępu do oświaty, służby zdrowia i wypoczynku oraz zapewnienie im ochrony w obliczu zagrożeń.

Z punktu widzenia polityki społecznej, która odpowiada za tworzenie warunków samodzielnego funkcjonowania rodziny, rodzina i dziecko stanowią przedmiot niejako selektywnego zainteresowania. Jest tak dlatego, że odnosi się ono zwłaszcza do tych rodzin i pochodzących z nich dzieci, które na pewnym etapie swojego życia stają się bezradne i marginalizowane.

Czynników powodujących bezradność i marginalizację rodziny jest wiele. Co budzi niepokój, ich liczba w ostatnim okresie wzrasta. Jedną z głównych przyczyn zwiększania się zjawisk niepożądanych, godzących w dobro rodziny i dziecka, jest wyczerpanie się więzi społecznych spajających struktury rodziny, wprowadzające element rozchwiania równowagi i harmonii w ich życiu.

Możliwość świadczenia komplementarnego wsparcia rodzinom, które stają się bezradne i marginalizowane, daje stworzenie lokalnego systemu wspierania rodziny. W systemie takim ważne jest, by prowadzone działania oprzeć na przekonaniu, że naturalnym i koniecznym środowiskiem wychowania dziecka jest rodzina. W pierwszej kolejności powinien on być nastawiony na pomoc w rozwiązywaniu życiowych problemów rodziny, zanim nastąpi rozkład więzi rodzinnych oraz zaistnieją okoliczności zmuszające do rozłączenia rodziny. Należy przy tym pamiętać, iż efektywna praca z rodziną musi być stała, intensywna i dotyczyć jej ważnych problemów.

Niniejszy Program został opracowany w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Pogorzeli przy merytorycznym wsparciu Ośrodka Kształcenia Służb Publicznych i Socjalnych – Centrum AV w Częstochowie. Jest on zgodny z art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 135 ze zmianami), który w ramach zadań własnych gminy przewiduje „opracowanie i realizację 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny”.

1. PODSTAWOWE POJĘCIA DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA

Istnieje wiele definicji rodziny. Najogólniej określa się ją jako podstawową komórkę społeczną, składającą się z rodziców (rodzica) i dzieci. Podkreśla się również instytucjonalną formę małżeństwa, poprzez którą powstaje system pokrewieństwa i dziedziczenia. Elementem wyróżniającym rodzinę jest wspólnota mieszkaniowa, tworząca najczęściej jedno gospodarstwo domowe, które może obejmować dwa, a nawet trzy pokolenia. Cechą wspólną wszystkich definicji rodziny jest to, że zapewnia ona ciągłość biologiczną społeczeństwa i przekazuje dziedzictwo kulturowe następnym pokoleniom. Ogólnie rzecz ujmując, rodzinę charakteryzuje współwystępowanie takich elementów, jak: wspólne zamieszkanie członków, wspólne nazwisko, wspólna własność oraz wspólna kultura duchowa.

Rodzina pełni szereg funkcji mających na celu zaspokajanie potrzeb swoich członków. Przede wszystkim warunkuje prawidłowy rozwój biologiczny i psychospołeczny dziecka. Jest pierwszą instytucją wychowawczą, w której przebiega proces socjalizacji dzieci, kształtowanie ich osobowości oraz przygotowanie do przyszłych ról społecznych. Rodzina oddziałuje na dziecko poprzez określony i swoisty układ stosunków społecznych, na których podłożu dziecko przyswaja sobie określone wartości i wzory osobowe.

Każda rodzina tworzy własną, niepowtarzalną atmosferę życia domowego, na którą wpływają między innymi: stosunki wzajemne między małżonkami, miłość rodzicielska do dzieci, codzienne zachowania członków rodziny, kultywowanie tradycji, a także służba uznawanym wartościom. Wychowawcze oddziaływanie rodziny ma istotny wpływ na socjalizację dzieci i młodzieży w drodze nieuświadomionego często przekazywania wiedzy o otaczającym świecie wraz z wartościowaniem go i preferowaniem wzorów zachowań.

Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny zagraża jednak szereg czynników, wśród których istotną rolę odgrywają zjawiska patologiczne. Ich oddziaływanie czyni daną rodzinę dysfunkcyjną, czyli taką, która nie potrafi sprostać swoim obowiązkom względem dzieci i innych członków rodziny oraz pomyślnie rozwiązywać swoich problemów i sytuacji kryzysowych. Do zjawisk patologicznych zalicza się: alkoholizm, narkomanię, przestępczość rodziców oraz przemoc w rodzinie. Są one najczęstszą przyczyną niedostosowania społecznego dzieci.

Dziecko, podobnie jak rodzina, nie posiada jednoznacznej definicji. Według Kodeksu cywilnego to osoba, która nie ukończyła 18 lat i nie uzyskała pełnej zdolności do czynności prawnych. W Kodeksie karnym osobę do ukończenia 17. roku życia uważa się za nieletnią.

Dzieci do 13. roku życia nie mają zdolności do czynności prawnych, a w ich imieniu działają rodzice lub opiekunowie prawni. Ograniczoną zdolność do czynności prawnych Kodeks cywilny przyznaje dzieciom, które ukończyły 13 lat.

Pełną zdolność do czynności prawnych uzyskuje się wraz z ukończeniem 18. roku życia (jedyne odstępstwo stanowi wcześniejsze zawarcie związku małżeńskiego). Dziecko pozostaje aż do uzyskania pełnoletności, tj. ukończenia 18 lat, pod władzą rodzicielską.

2. REGULACJE PRAWNE DOTYCZĄCE RODZINY I DZIECKA

Rodzina i dziecko są chronione zarówno w ustawodawstwie polskim, jak i międzynarodowym. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej w art. 18. stanowi, że małżeństwo, macierzyństwo i rodzicielstwo znajdują się pod ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej. Kolejne artykuły konkretyzują to stwierdzenie, odnosząc je do różnych aspektów życia rodzinnego.

Rozwinięcie norm zawartych w Konstytucji, a odnoszących się do rodziny, znajduje miejsce w Kodeksie rodzinnym i opiekuńczym. W dokumencie tym unormowano problematykę zawierania i ustanawiania małżeństw, stosunków majątkowych między małżonkami, obowiązków alimentacyjnych, pochodzenia dziecka, stosunków między rodzicami i dziećmi, instytucji przysposobienia, opieki i kurateli.

Innymi regulacjami prawnymi związanymi z problematyką rodziny są Kodeksy: karny, cywilny, postępowania cywilnego i pracy. Pierwszy z nich zakłada ściganie z urzędu przestępstw przeciwko rodzinie, do których zalicza: bigamię, znęcanie się nad członkami rodziny, rozpijanie małoletniego, uchylanie się od obowiązku alimentacyjnego, porzucenie i uprowadzenie dziecka. Natomiast Kodeks cywilny, choć nie jest bezpośrednio związany z ochroną rodziny, służy jej w zakresie przepisów dotyczących ochrony praw małoletniego w obrocie prawnym oraz dotyczących zasad prawa spadkowego. Kodeks postępowania cywilnego z kolei chroni rodzinę w postępowaniu egzekucyjnym. Obejmuje również ustawowe zwolnienie od kosztów sądowych dla osób dochodzących roszczeń alimentacyjnych i daje możliwość występowania w tych sprawach w charakterze pełnomocnika właściwego przedstawiciela do spraw opieki społecznej organu gminy lub organizacji społecznej, mającej na celu udzielenie pomocy rodzinie. Kodeks pracy służy głównie ochronie macierzyństwa i zdrowia kobiet.

Problematykę rodzinną podejmują również ratyfikowane przez Polskę akty międzynarodowe. Jednym z nich jest Powszechna Deklaracja Praw Człowieka, której art. 16. stanowi, że rodzina jest naturalną i podstawową komórką społeczeństwa i ma prawo do ochrony ze strony społeczeństwa i państwa.

Zapis dotyczący rodziny figuruje również w pkt 16 pierwszej części Europejskiej Karty Społecznej. Mówi on, iż rodzina, jako podstawowa komórka społeczeństwa, ma prawo do odpowiedniej ochrony społecznej, prawnej i ekonomicznej dla zapewnienia jej pełnego rozwoju.

Innym dokumentem zapewniającym ochronę rodzinie jest uchwalona przez Stolicę Apostolską Karta Praw Rodziny. W dokumencie tym zapisane jest m.in. prawo do istnienia i budowy rodziny, czyli prawo każdego do założenia rodziny i posiadania środków na jej utrzymanie, prawo do przekazania życia i wychowania dzieci wedle własnych tradycji i wartości, prawo do mieszkania pozwalającego na godziwe życie rodzinne oraz prawo do zabezpieczenia fizycznego, społecznego, politycznego i ekonomicznego.

Problematyka rodzinna podejmowana jest także w Konwencji w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet. W dokumencie tym, w określeniu prawa kobiet do równouprawnienia i partnerstwa podkreślono m.in. wpływ kobiet na wzrost dobrobytu społeczeństwa i rodziny. Część artykułów Konwencji pozostaje w bezpośrednim związku z rodzinnymi funkcjami kobiety, ukierunkowanymi na wzmocnienie społecznego statusu rodziny.

Kolejnym dokumentem międzynarodowym, będącym zarazem najważniejszym aktem prawnym regulującym prawa dziecka, jest Konwencja o Prawach Dziecka. Jej postanowienia dotyczą osób, które nie ukończyły 18. roku życia i obejmują: prawa cywilne, prawo do swobody myśli, sumienia i wyznania, prawo do wychowywania w rodzinie i kontaktów z rodzicami, prawa socjalne oraz kulturalne i polityczne. Konwencja ustanawia status dziecka oparty na założeniach, że jest ono samodzielnym podmiotem, wymagającym – ze względu na swoją niedojrzałość psychiczną i fizyczną – szczególnej opieki i ochrony prawnej, posiadającym jako istota ludzka prawo do poszanowania tożsamości, godności i prywatności, a rodzina jest najlepszym środowiskiem wychowania i wymaga ze strony państwa wsparcia.

Tworząc system ochrony dziecka, kierowano się: zasadą dobra dziecka (wszystkie działania podejmowane są w najlepiej pojętym interesie dziecka), zasadą równości (wszystkie dzieci, niezależnie od ich cech: koloru skóry, płci i narodowości, mają być równe wobec prawa), zasadą poszanowania praw i odpowiedzialności obojga rodziców za rozwój i wychowanie dziecka (ochronie podlega autonomia rodziny i prawa obojga rodziców do decydowania o sprawach dziecka) oraz zasadą pomocy państwa w zabezpieczeniu odpowiednich warunków socjalnych i zdrowotnych rodziny.

Jeszcze innym aktem prawnym zapewniającym ochronę dziecku jest Europejska Konwencja o Przystosowaniu Dzieci. Ma ona zastosowanie do dzieci, które w momencie przystosowania nie ukończyły 18 lat, nie zawarły związku małżeńskiego oraz nie są uznawane przez prawo za pełnoletnie.

Dokumentem na rzecz praw dziecka jest także Europejska Konwencja o Statusie Prawnym Dziecka Pozamałżeńskiego, która zrównuje w prawach dzieci małżeńskie i pozamałżeńskie.

Rodzina i dziecko są chronione w ustawodawstwie Unii Europejskiej. Prawny zapis ochrony rodziny i dziecka znajduje się w wyżej wymienionych aktach międzynarodowych oraz w konstytucjach poszczególnych państw członkowskich. Istnieją poza tym wspólnotowe akty wtórne dotyczące równego traktowania kobiet, które zwracają uwagę na konieczność pogodzenia życia zawodowego z rodzinnym oraz na szczególną ochronę kobiet w ciąży i w okresie macierzyństwa.

3. CHARAKTERYSTYKA GMINY

Gmina Pogorzela jest gminą miejsko-wiejską, położoną w południowej części województwa wielkopolskiego, we wschodniej części powiatu gostyńskiego. Od północy graniczy z gminami Borek Wielkopolski i Piaski, od zachodu z gminą Pępowo, od południowego-zachodu z gminą Kobylin, od południa z gminą Krotoszyn, a od wschodu z gminą Koźmin.

W skład gminy zajmującej powierzchnię 96,54 km² wchodzi miasto Pogorzela oraz dwanaście sołectw: Bielawy Pogorzelskie, Bułaków, Elżbietków, Głuchów, Gumienice, Kaczagórka, Kromolice, Łukaszew, Małgów, Ochla, Paradów i Wziąchów.

Gmina Pogorzela nie posiada na swoim terenie dróg krajowych ani wojewódzkich. Sieć komunikacyjna składa się z dróg powiatowych i gminnych, w większości o nawierzchni nieutwardzonej. Na terenie gminy nie występuje również infrastruktura kolejowa, w związku z czym przewóz osób i towarów odbywa się wyłącznie w oparciu o transport drogowy. Ze względu na likwidację wielu połączeń komunikacyjnych mieszkańcy wszystkich miejscowości w gminie zmagają się z trudnościami komunikacyjnymi.

Gmina Pogorzela posiada typowo rolniczy charakter, większość terenów stanowią użytki rolne i leśne. Rolnictwo jest silnym fundamentem rozwojowym i podstawą egzystencji dużej części populacji. Na jego dobry poziom mają wpływ korzystne warunki naturalne: wysoki wskaźnik jakości bonitacyjnej gleb oraz nieskażone środowisko sprzyjające pozyskiwaniu czystych ekologicznie produktów rolnych i stwarzające warunki do rozwoju przetwórstwa rolno-spożywczego. Liczba podmiotów gospodarczych funkcjonujących w gminie w latach 2011-2013 systematycznie rosła, a większość z nich zaliczała się do sektora prywatnego. Dominującymi branżami były: handel i naprawy, budownictwo, rolnictwo i przetwórstwo przemysłowe.

Poziom rozwoju infrastruktury technicznej w gminie Pogorzela jest zróżnicowany. Wszystkie miejscowości w gminie są zwodociągowane, dobrze rozwinięta jest też sieć gazowa – 11 z 12 sołectw posiada przyłącza gazowe. Dalszych inwestycji wymaga natomiast sieć kanalizacyjna, z której korzystają wyłącznie mieszkańcy Pogorzeli i częściowo Głuchowa. Na terenie gminy funkcjonuje także nowoczesna, mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków typu SBR (Sekwencyjny Reaktor Biologiczny).

Gmina nie ma charakteru typowo turystycznego, jest jednak atrakcyjnym miejscem do uprawiania rekreacji i turystyki, zwłaszcza konnej, rowerowej i pieszej. Pogorzela oferuje

turystom i mieszkańcom regionu wiele ciekawych miejsc do obejrzenia i zwiedzania. Są to zarówno zabytki architektury, zabytki sztuki sakralnej, historyczne miejsca, jak i osobliwości lokalnej przyrody. Dużą część obszaru gminy zajmują zróżnicowane i atrakcyjne turystycznie lasy. Położone z dala od miast kompleksy leśne zapewniają obfitość jagód i grzybów oraz czyste powietrze, ciszę i spokój.

Sieć placówek oświatowo-wychowawczych w gminie Pogorzela tworzą: Przedszkole Samorządowe w Pogorzeli (z 4 czterema oddziałami przedszkolnymi w Głuchowie, Kromolicach, Bułakowie i Wziąchowie), Szkoła Podstawowa im. Adama Mickiewicza w Pogorzeli (z dwiema szkołami filialnymi w Bułakowie i Wziąchowie) i Niepubliczna Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka w Kromolicach oraz Gimnazjum w Pogorzeli i Zespół Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych w Pogorzeli.

W funkcje opiekuńczo-wychowawcze wpisują się także 1 świetlica opiekuńczo-wychowawcza, tj. Młodzieżowa Świetlica Środowiskowa w Pogorzeli oraz zajęcia pozalekcyjne dofinansowywane przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Działalność kulturalną w gminie prowadzi Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury, który jest organizatorem wielu imprez okolicznościowych i cyklicznych (m.in. Dni Pogorzeli, Dożynki Gminne, Majowy Piknik z Kulturą, Pogorzelskie Smaki, Święto Sera Smażonego, Pogo Stacja). MGOK prowadzi także liczne zajęcia z tańca, śpiewu, plastyki i fotografii, zajęcia instrumentalne oraz zajęcia wokalne dla solistów. Przy ośrodku prężnie rozwija się amatorski ruch artystyczny, działają liczne zespoły: taneczne, teatralne oraz zespół wokalny – JAWOR. Dla najmłodszych mieszkańców gminy przeznaczony jest program edukacyjny „Mała Wszechnica Kultury”, przygotowujący dzieci do aktywnego życia kulturalnego. W ramach Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury funkcjonują także: Dyskusyjny Klub Poniedziałkowy „Nie lubię poniedziałków”, Młodzieżowa Rada Kultury oraz Klub modelarstwa lotniczego i kosmicznego.

Funkcje kulturotwórcze w gminie prowadzi również Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Pogorzela, która stanowi ważny element wspierania kultury i edukacji, propaguje książkę i czytelnictwo. Oprócz bogatej kolekcji woluminów Biblioteka posiada też liczne zbiory audiowizualne, umożliwia korzystanie z komputerów, Internetu, a także jest organizatorem corocznych obchodów Dni Książki, wystaw książek i prac plastycznych oraz spotkań literackich.

Upowszechnianiu sportu i rozwojowi kultury fizycznej w gminie sprzyja dobrze rozwinięta infrastruktura sportowa. Najważniejsze obiekty sportowe gminy znajdują się w Pogorzeli i są to: kompleks boisk sportowych „ORLIK 2012” mieszczący się przy Szkole Podstawowej i Gimnazjum w Pogorzeli, oddany do użytku w ramach programu „Moje boisko ORLIK 2012”, dwie przyszkolne sale sportowe, boisko LZS-u do gry w piłkę nożną, boisko przy ZSOiZ, siłownia w Parku Miejskim oraz Strzelnica Kurkowego Bractwa Strzeleckiego. Ponadto na wiejskim terenie gminy uprawianiu sportu i rekreacji służą boiska w Bułakowie, Kaczagórcie, Głuchowie, Łukaszewie, Gumienicach, Kromolicach i Małgowie.

Dodatkowo na terenie gminy funkcjonują place zabaw w Pogorzeli, Elżbietkowie, Kromolicach, Bułakowie, Małgowie, Głuchowie, Gumienicach, Kaczagórcie, Łukaszewie i Wziąchowie, a przez najciekawsze pod względem przyrodniczym i krajobrazowym obszary gminy poprowadzono dwa szlaki rowerowe.

Krzewieniem kultury fizycznej i sportu zajmują się działające na jej terenie LZS „LEW” Pogorzela, w ramach którego działa sekcja piłki nożnej, oraz Uczniowskie Kluby Sportowe.

Opiekę zdrowotną mieszkańcom gminy Pogorzela świadczą: Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej, Niepubliczny Zespół Pielęgniarek i Położnych, 2 prywatne praktyki lekarskie, poradnia ginekologiczno-położnicza, gabinet stomatologiczny oraz 2 apteki. Z kolei pomoc społeczną mieszkańcom gminy świadczy Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pogorzeli oraz instytucje i organizacje pozarządowe funkcjonujące poza gminą, tj. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gostyniu, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Gostyniu, Powiatowy Urząd Pracy w Gostyniu, Towarzystwo Osób Niepełnosprawnych w Pogorzeli oraz Koło Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Pogorzeli. Nad bezpieczeństwem publicznym mieszkańców gminy czuwają Posterunek Policji w Borku Wielkopolskim oraz jednostki ochotniczej straży pożarnej.

4. DIAGNOZA SYTUACJI RODZINY I DZIECKA W GMINIE

Diagnoza sytuacji rodziny i dziecka w gminie Pogorzela została oparta na badaniu źródeł zastanych, tj. danych pozyskanych z instytucji i organizacji działających w gminie bądź obejmujących zasięgiem działania jego mieszkańców, oraz analizie ankiet skierowanych do przedstawicieli funkcjonujących w gminie placówek oświatowych oraz reprezentantów środowiska lokalnego (liderzy lokalni, mieszkańcy). Diagnoza uwzględnia również analizę SWOT, która w obszarze „Rodzina, dziecko i młodzież” została przeprowadzona z udziałem przedstawicieli samorządu gminy.

4.1. SYTUACJA DEMOGRAFICZNA

W latach 2011-2013 liczba mieszkańców gminy Pogorzela ulegała wahaniom. Na koniec 2011 roku wyniosła 5.159 osób, rok później wzrosła do 5.162, a na koniec 2013 roku spadła do poziomu 5.117 osób. Na koniec 2013 roku większość wśród ogółu ludności stanowiły kobiety (2.562, tj. 50,1%).

W analizowanym okresie malała liczba dzieci i młodzieży oraz osób w wieku produkcyjnym, rosła natomiast liczba osób starszych. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Struktura wiekowa ludności gminy w latach 2011-2013

	2011 r.	2012 r.	2013 r.
liczba osób w wieku przedprodukcyjnym	1.152	1.134	1.078
liczba osób w wieku produkcyjnym	3.286	3.284	3.271
liczba osób w wieku poprodukcyjnym	721	744	768
ogółem	5.159	5.162	5.117

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Sytuacja demograficzna kształtowana jest przez takie wskaźniki, jak będący różnicą między liczbą urodzeń żywych i zgonów przyrost naturalny oraz saldo migracji, która odbywa się zarówno w ruchu wewnętrznym, jak i zagranicznym. Dane szczegółowe w tym zakresie odnoszące się do gminy przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 2. Ruch naturalny ludności gminy w latach 2011-2013

	2011 r.	2012 r.	2013 r.
liczba urodzeń żywych	62	67	66
liczba zgonów	52	45	45
przyrost naturalny	10	22	21

Dane Urzędu Miejskiego w Pogorzeli.

Tabela 3. Ruch migracyjny ludności gminy w latach 2011-2013

	2011 r.	2012 r.	2013 r.
saldo migracji w ruchu wewnętrznym	-19	-20	-56
saldo migracji w ruchu zagranicznym	-2	-	-
saldo migracji ogółem	-21	-20	-56

Dane Urzędu Miejskiego w Pogorzeli.

W latach 2011-2013 liczba urodzeń żywych utrzymywała się na zbliżonym poziomie (62 w 2011 r., 67 w 2012 r., 66 w 2013 r.). Niższa od liczby urodzeń liczba zgonów współdecydowała o korzystnym przyroście naturalnym, który w latach 2012-2013 był prawie dwukrotnie wyższy niż w roku 2011 (10 w 2011 r., 22 w 2012 r., 21 w 2013 r.).

Saldo migracji w latach 2011-2013 było niekorzystne – w roku 2013 nastąpił jego znaczny wzrost w stosunku do lat poprzednich (-21 w 2011 r., -20 w 2012 r., -56 w 2013 r.). Migracja ludności do i z gminy odbywała się głównie w ruchu wewnętrznym.

Biorąc pod uwagę powyższe dane i próbując dokonać prognozy ludności gminy na najbliższe lata, należy zwrócić uwagę na dwie istotne, wcześniej odnotowane, kwestie. Pierwsza z nich dotyczy zmniejszającej się w gminie liczby dzieci i młodzieży. Druga natomiast odnosi się do systematycznego wzrostu liczby osób starszych. W przyszłości ta ostatnia grupa będzie zasilana przez grono osób w wieku produkcyjnym, które zakończą aktywność zawodową.

Powyższe tendencje demograficzne będą wymagały w większym zakresie niż dotychczas dostosowania usług społecznych do potrzeb zarówno dzieci i młodzieży, jak i seniorów. W przypadku tych pierwszych konieczne będzie zapewnienie im odpowiedniego dostępu do wychowania, edukacji, kultury, sportu i rekreacji, tym drugim trzeba będzie natomiast udzielić stosownej pomocy materialnej i rzeczowej, ułatwić im korzystanie z usług medycznych, opiekuńczych i rehabilitacyjnych oraz różnorodnych form aktywnego spędzania czasu wolnego.

4.2. SYTUACJA MIESZKANIOWA RODZIN

W latach 2011-2013 ogólna liczba mieszkań w gminie Pogorzela ulegała stałemu wzrostowi. Liczba mieszkań komunalnych będących w zasobach gminy utrzymywała się na podobnym poziomie, choć ulegała niewielkim wahaniom (z 58 w 2011 r., poprzez 60 w 2012 r. do 58 w 2013 r.). Analogicznym wahaniom ulegała także liczba izb w mieszkaniach komunalnych (ze 174 w 2011 r. poprzez 180 w 2012 r. do 174 w 2013 r.), powierzchnia użytkowa tych mieszkań (z 2.908 m² w 2011 r. poprzez 2.989 m² w 2012 r. do 2.908 m² w 2013 r.) oraz przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania (z 50.15 m² w 2011 poprzez 49.82 m² w 2012 do 50.15 m² w 2013 r.). Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 4. Zasoby mieszkaniowe w gminie w latach 2011-2013

	2011 r.	2012 r.	2013 r.
liczba mieszkań w gminie ogółem	1.327	1.336	1.342
liczba mieszkań komunalnych	58	60	58
liczba izb w mieszkaniach komunalnych	174	180	174
powierzchnia użytkowa mieszkań komunalnych (w m ²)	2.908	2.989	2.908
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania komunalnego (w m ²)	50.14	49.82	50.14

Dane Głównego Urzędu Statystycznego oraz Urzędu Miejskiego w Pogorzeli.

W latach 2011-2013 oddano w gminie do użytkowania w sumie 24 nowe mieszkania (4 w 2011 r., 9 w 2012 r., 11 w 2013 r.), wśród których były 4 mieszkania komunalne w 2012 roku. Dane szczegółowe w zakresie oddanych mieszkań socjalnych przedstawia poniższa tabela.

Tabela 5. Nowo oddane mieszkania w gminie w latach 2011-2013

	2011 r.	2012 r.	2013 r.
liczba nowych mieszkań oddanych do użytkowania	4	9	11
liczba nowych izb oddanych do użytkowania	25	38	64
powierzchnia użytkowa oddanych mieszkań (w m ²)	603	883	1.780

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Gospodarstwom domowym, które ze względu na swoją trudną sytuację ekonomiczną nie są w stanie pokrywać całości kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, wypłacane są dodatki mieszkaniowe. Jest to forma pomocy świadczona przez gminę, a realizowana

przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 6. Dodatki mieszkaniowe przyznane w gminie w latach 2011-2013

	2011 r.	2012 r.	2013 r.
liczba rodzin, którym decyzją przyznano dodatek mieszkaniowy	47	42	39
liczba przyznanych dodatków mieszkaniowych	493	446	428
wartość przyznanych dodatków mieszkaniowych (w zł)	60.628	53.867	55.258

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pogorzeli.

W latach 2011-2013 liczba rodzin w gminie, którym decyzją administracyjną przyznano dodatek mieszkaniowy, sukcesywnie malała (47 w 2011 r., 42 w 2012 r., 39 w 2013 r.). Wahaniom ulegała natomiast wysokość kwot przeznaczonych na ten cel (z 60.628 zł w 2011 r. poprzez 53.867 zł w 2012 r. do 55.258 zł w 2013 r.).

4.3. SYTUACJA DZIECKA W ŚRODOWISKU SZKOLNYM I RODZINNYM

Analiza sytuacji dziecka w środowisku szkolnym i rodzinnym została dokonana na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w funkcjonujących w gminie Pogorzela placówkach oświatowo-wychowawczych. Badania te pozwoliły zdiagnozować środowisko przedszkolne, szkolne i rodzinne dzieci i uczniów pod kątem występowania zachowań o cechach patologii społecznej oraz uzyskać informacje na temat prowadzonych w placówkach działań opiekuńczo-wychowawczych, profilaktycznych i leczniczych. W sumie do analizy przedłożono 3 ankiety – wypełnione przez pedagogów szkolnych lub dyrektorów – z następujących placówek oświatowych:

- Szkoła Podstawowa im. Adama Mickiewicza w Pogorzeli (liczba uczniów: 300),
- Gimnazjum w Pogorzeli (liczba uczniów: 168),
- Zespół Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych im. Ziemi Pogorzelskiej w Pogorzeli (liczba uczniów: 164).

Zasoby i oferta przedszkolna i szkolna

Z analizy ankiet wynika, że wszystkie placówki zatrudniają pedagoga, we wszystkich dzieci i młodzież objęte są pomocą pielęgniarstwa, a tylko 1 szkoła (SP w Pogorzeli) zatrudnia logopedę. Żadna z placówek nie zatrudnia psychologa ani doradcy zawodowego.

W stołówce szkoły podstawowej wydawane są obiady dla uczniów szkoły podstawowej i gimnazjum. Z tej formy pomocy korzystają dzieci i młodzież typowani przez Ośrodek Pomocy Społecznej oraz na wniosek dyrektorów szkół.

Brak jest stołówki w ZSOiZ, młodzież ma możliwość korzystania ze stołówki w szkole podstawowej, jednak nie zgłasza takiej potrzeby.

Wszystkie szkoły zapewniają uczniom dostęp do Internetu i umożliwiają korzystanie z sali gimnastycznej. W żadnej placówce nie funkcjonują klasy integracyjne. Przedstawiciele Zespołu Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych zauważyli trudności z dojazdem uczniów na zajęcia ze względu na brak połączeń autobusowych.

Ogół placówek oferuje dzieciom i młodzieży zajęcia dodatkowe. Najczęściej przyjmują one postać różnorodnych tematycznie kół zainteresowań (m.in. koła przedmiotowe, sportowe, teatralne oraz zajęcia rozwijające zainteresowania dzieci i młodzieży zarówno dla uczniów zdolnych, jak i słabszych). Jednocześnie 2 placówki prowadzą zajęcia dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (brak w ZSOiZ). Wśród nich najczęściej organizowane są zajęcia wyrównawcze (2 szkoły), korekcyjno-kompensacyjne (2), socjoterapeutyczne (2), rewalidacyjne (1) oraz zajęcia rehabilitacji ruchowej (1).

Problemy dosięgające dzieci, uczniów i ich rodziny

Ankietowani identyfikowali problemy, które w najpoważniejszym stopniu dosięgają uczniów i ich rodziny, w dwojaki sposób, tj. odpowiadając na pytanie o charakterze otwartym oraz wypełniając zamknięty katalog cech patologicznych obejmujący 14 zmiennych.

Określając problemy w odpowiedzi na pytanie otwarte, badani wskazywali głównie na prowadzące do ubóstwa bezrobocie oraz dysfunkcje występujące w domu, odnoszące się do bezradności opiekuńczo-wychowawczej rodziców, braku odpowiedniego zainteresowania dzieckiem, jego wynikami w nauce i zachowaniem oraz nadużywania alkoholu przez opiekunów.

Według ankietowanych bolączkami dotykającymi uczniów i ich rodziny są także zła sytuacja mieszkaniowa i niedostateczna opieka medyczna, w szczególności brak dostępu do lekarzy specjalistów (psychiatra dziecięcy, neurolog).

Wypełniając zamknięty katalog cech patologicznych, ankietowani stwierdzali ich obecność, podając jednocześnie liczbę ujawnionych przypadków. Szczegółowe informacje na temat zdiagnozowanych w środowisku szkolnym i w domu rodzinnym uczniów problemów społecznych zawierają poniższe tabele.

Tabela 7. Problemy występujące w środowisku przedszkolnym, szkolnym i rodzinnym dzieci i młodzieży z gminy uczęszczających do przedszkola i szkół podstawowych

cechy patologii społecznej	obecność poszczególnych cech		
	liczba placówek, w których występuje	liczba ujawnionych przypadków	liczba placówek, w których nie występuje
sięganie po alkohol	–	–	1
sięganie po narkotyki	–	–	1
palenie papierosów	–	–	1
ucieczki z domu	–	–	1
kradzieże	–	–	1
agresja i przemoc, w tym: poniżanie, zastraszanie, znęcanie się, bicie, wymuszanie pieniędzy, zmuszanie do palenia papierosów	–	–	1
autoagresja	–	–	1
przestępczość ujawniona	–	–	1
niszczenie mienia szkolnego	–	–	1
udział w grupach negatywnych	–	–	1
problemy wymagające nadzoru kuratora sądowego	–	–	1
przemoc w rodzinie	–	–	1
zaniedbanie przez dom	–	–	1
wykorzystywanie seksualne	–	–	1

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w placówkach oświatowych gminy.

Tabela 8. Problemy występujące w środowisku szkolnym i rodzinnym dzieci i młodzieży z gminy uczęszczających do szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych

cechy patologii społecznej	obecność poszczególnych cech		
	liczba placówek, w których występuje	liczba ujawnionych przypadków	liczba placówek, w których nie występuje
sięganie po alkohol	2	1	–
sięganie po narkotyki	–	–	2
palenie papierosów	2	12	–
ucieczki z domu	–	–	2
kradzieże	–	–	2
agresja i przemoc, w tym: poniżanie, zastraszanie, znęcanie się, bicie, wymuszanie pieniędzy, zmuszanie do palenia papierosów	–	–	2
autoagresja	–	–	2
przestępczość ujawniona	–	–	2
niszczenie mienia szkolnego	1	1	1
udział w grupach negatywnych	–	–	2

problemy wymagające nadzoru kuratora sądowego	2	3	–
przemoc w rodzinie	–	–	2
zaniedbanie przez dom	2	5	–
dyskryminacja	–	–	2
wykorzystywanie seksualne	–	–	2

Dane z badań ankietowanych przeprowadzonych w placówkach oświatowych gminy.

Do problemów najczęściej występujących w szkole i w domu rodzinnym dzieci i młodzieży ankietowani zaliczyli: palenie papierosów, zaniedbanie przez dom, problemy wymagające nadzoru kuratora sądowego, sięganie po alkohol oraz niszczenie mienia szkolnego. Należy nadmienić, że żaden z problemów przedstawionych w zamkniętym katalogu cech patologicznych nie występuje w Szkole Podstawowej.

Obszary, w jakich należałoby przeprowadzić badania wśród dzieci, młodzieży i rodziców

Ankietowani identyfikowali również obszary, w jakich należałoby przeprowadzić badania wśród dzieci, młodzieży i rodziców. Pedagodzy stwierdzili, iż należy dokładnie zdiagnozować trudności wychowawcze oraz oczekiwania rodziców w zakresie wsparcia szkoły w obszarze wychowania i opieki. Należałoby także przeprowadzić analizę sytuacji rodzin w obszarze agresji i przemocy oraz sięgania po używki. Zdaniem respondentów warto także poznać preferencje i oczekiwania dotyczące oferty spędzania czasu wolnego.

Działania profilaktyczne i naprawcze konieczne do przeprowadzenia

Określając działania profilaktyczne i naprawcze, które należałoby przeprowadzić w szkołach, badani wskazywali głównie na potrzebę organizowania warsztatów i pogadarek oraz ułatwienie kontaktów ze specjalistami (pedagogiem, psychologiem). Ankietowani podkreślali również znaczenie projektów profilaktycznych i wychowawczych. Zwracali także uwagę na realizację programów zdrowotnych.

Współpraca szkół z rodzicami uczniów

Przedstawiciele wszystkich ankietowanych placówek uznali współpracę z rodzicami uczniów za zadowalającą. W jej ramach odbywają się zebrania, wywiady oraz konsultacje indywidualne, w tym także spotkania z pedagogiem, psychologiem, doradcą zawodowym

i policją. Rodzice aktywnie włączają się w życie szkoły, współuczestnicząc w organizowaniu imprez i uroczystości szkolnych.

Współpraca szkół z instytucjami i organizacjami wspierającymi dzieci, młodzież i rodziny

W przypadku oceny współdziałania szkół z instytucjami i organizacjami wspierającymi dzieci, młodzież i rodziny, przedstawiciele wszystkich badanych placówek stwierdzili, że współpraca jest zadowalająca. Do podmiotów tych zaliczyli: Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną, Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury, Sąd Rodzinny, Policję, Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną, Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz placówki oświatowe.

Potrzeby dzieci i młodzieży

Wskazując najpilniejsze potrzeby dzieci i młodzieży, pedagodzy zwrócili uwagę na konieczność zwiększenia im dostępu do specjalistycznej pomocy, zwłaszcza psychologicznej i terapeutycznej. Wśród innych potrzeb ankietowani zwrócili uwagę na konieczność zapewnienia szerszego dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego. Postulat ten dotyczył głównie organizowania zajęć pozalekcyjnych oraz wypoczynku w okresie wakacji i ferii zimowych. Pedagodzy dostrzegli także konieczność wsparcia finansowego lub rzeczowego dla rodzin, szczególnie w trudnych przypadkach losowych.

Możliwości przyczynienia się szkół do poprawy sytuacji dzieci i młodzieży

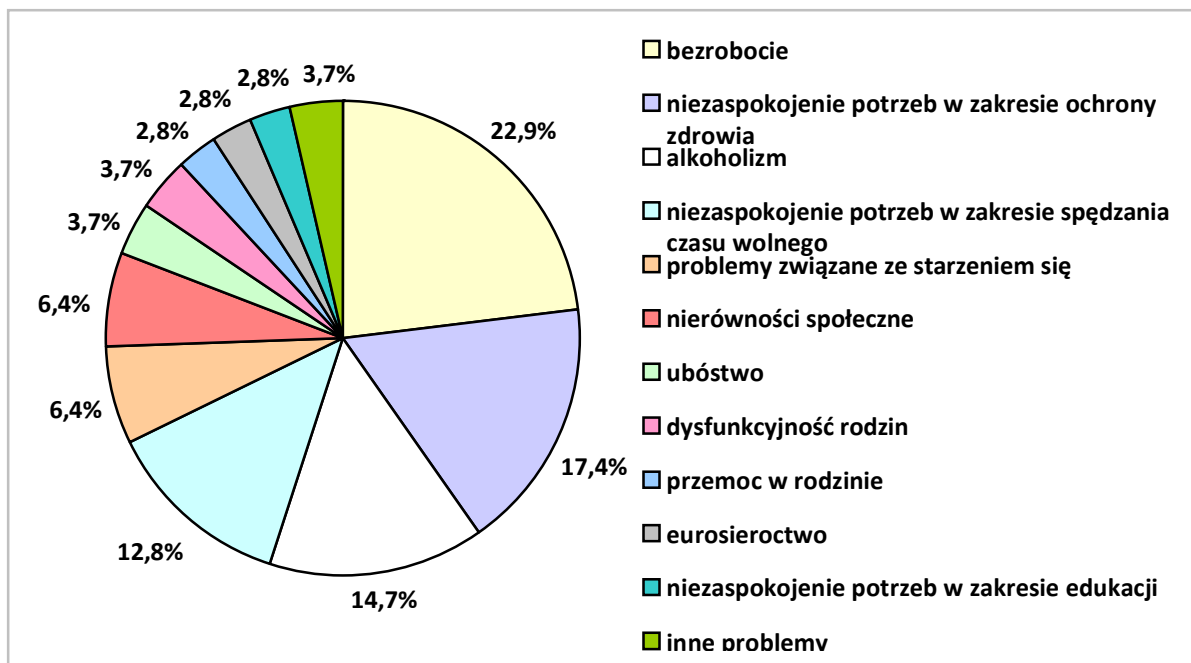
Zastanawiając się nad tym, w jaki sposób szkoła może się przyczynić do poprawy sytuacji dzieci i młodzieży w gminie, pedagodzy wskazywali przede wszystkim na możliwość zagospodarowania czasu wolnego, m.in. poprzez organizowanie zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych. Respondenci zwracali także uwagę na potrzebę pomocy w rozwiązywaniu problemów wychowawczych dzięki wsparciu psychologiczno-pedagogicznemu. Ankietowani podkreślali też konieczność zwiększenia nakładów finansowych kierowanych na wszelkiego rodzaju zajęcia pomocowe.

4.4. SYTUACJA RODZINY I DZIECKA W ŚRODOWISKU LOKALNYM

Analiza sytuacji rodziny i dziecka w środowisku lokalnym została dokonana na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych wśród osób mających wpływ na kształt lokalnej polityki społecznej (m.in. Burmistrza, radnych, przedstawiciele Urzędu Miejskiego, członków komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, przedstawiciele placówek oświatowo-wychowawczych, kulturalnych, pomocy społecznej, służby zdrowia, policji, organizacji pozarządowych, kościoła) oraz mieszkańców gminy. Do analizy przedłożono w sumie 37 wypełnionych anonimowo ankiet, w których badani odnieśli się do wybranych zagadnień dotyczących sytuacji rodziny i dziecka w gminie.

W pierwszej kolejności poproszono przedstawicieli środowiska lokalnego o wskazanie problemów, które najczęściej dotyczą rodziny mieszkające w gminie. Szczegóły w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 1. Problemy najczęściej dotykające mieszkańców gminy

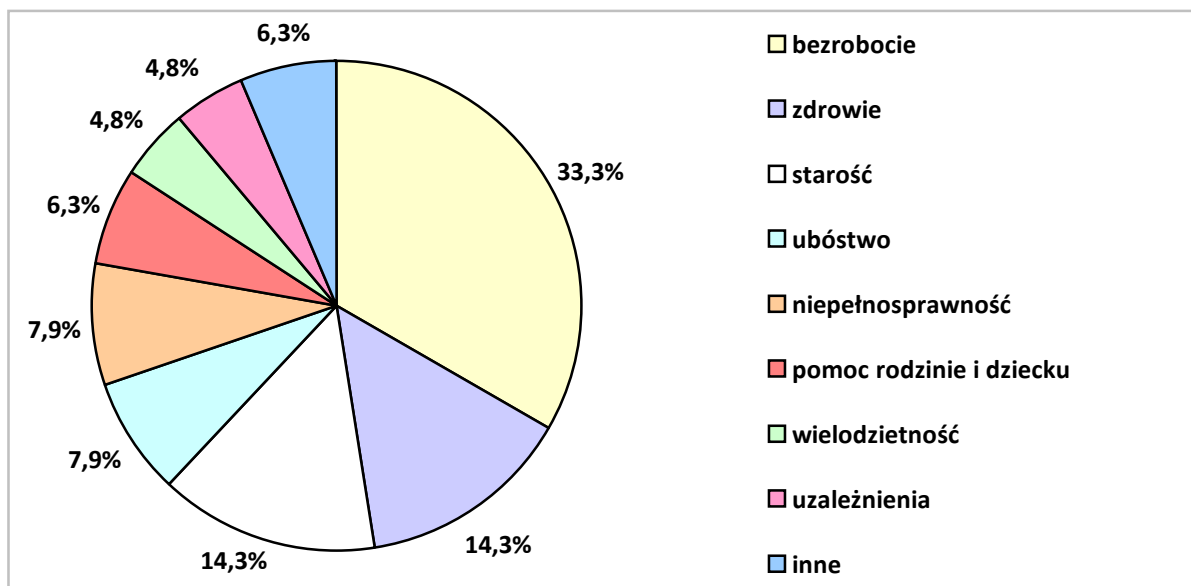
Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Do problemów, które najczęściej dotyczą mieszkańców gminy, respondenci zaliczyli bezrobocie (22,9%), niezaspokojenie potrzeb w zakresie ochrony zdrowia (17,4%), alkoholizm (14,7%) oraz niezaspokojenie potrzeb w zakresie spędzania czasu wolnego (12,8%). Szczególną uwagę zwrócili również na problemy związane ze starzeniem się

i nierówności społeczne (po 6,4%), ubóstwo i dysfunkcyjność rodzin (po 3,7%) oraz przemoc w rodzinie, eurosieroctwo i niezaspokojenie potrzeb w zakresie edukacji (po 2,8%).

W kolejnym pytaniu poproszono badanych o wskazanie obszarów, w których oferta pomocy świadczonej rodzinom dotkniętym problemami społecznymi w gminie jest najbardziej niezadowolająca. Szczegóły w tym zakresie przedstawia poniższy wykres.

Wykres 2. Obszary, w których oferta pomocy świadczonej osobom i rodzinom dotkniętym problemami społecznymi w gminie jest najbardziej niezadowolająca

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

W opinii ankietowanych oferta pomocy świadczonej osobom i rodzinom dotkniętym problemami społecznymi w gminie jest najmniej zadowolająca w takich obszarach, jak: bezrobocie (33,3%), zdrowie i starość (po 14,3%), ubóstwo i niepełnosprawność (po 7,9%) oraz pomoc dziecku (6,3%).

Czynniki, które ograniczają możliwości prawidłowego funkcjonowania dzieci i młodzieży w gminie

W następnym pytaniu poproszono badanych o wskazanie czynników, które ograniczają możliwości prawidłowego funkcjonowania dzieci i młodzieży w gminie. W odpowiedziach ankietowani najczęściej wspominali o problemach, z którymi zmagają się rodziny, a które rzutują na sytuację dziecka. Najczęściej wymieniano bezradność opiekuńczo-wychowawczą przejawiającą się zaniedbaniem, brakiem należytego zainteresowania, rozbięciem rodzin oraz brakiem odpowiednich wzorców. Za równie ważne kwestie uznano

ubóstwo, bezrobocie i brak perspektyw zawodowych oraz uzależnienia rodziców. Respondenci podnosili również problem niewłaściwego spędzania czasu wolnego (najczęściej przed komputerem i telewizorem) oraz niewystarczający dostęp do alternatywnych form spędzania czasu wolnego, w tym do dóbr kultury. Zdaniem respondentów na ten problem rzutują także trudności komunikacyjne ograniczające możliwość dojazdu do większych ośrodków.

Najważniejsze problemy związane z dziećmi i młodzieżą w gminie

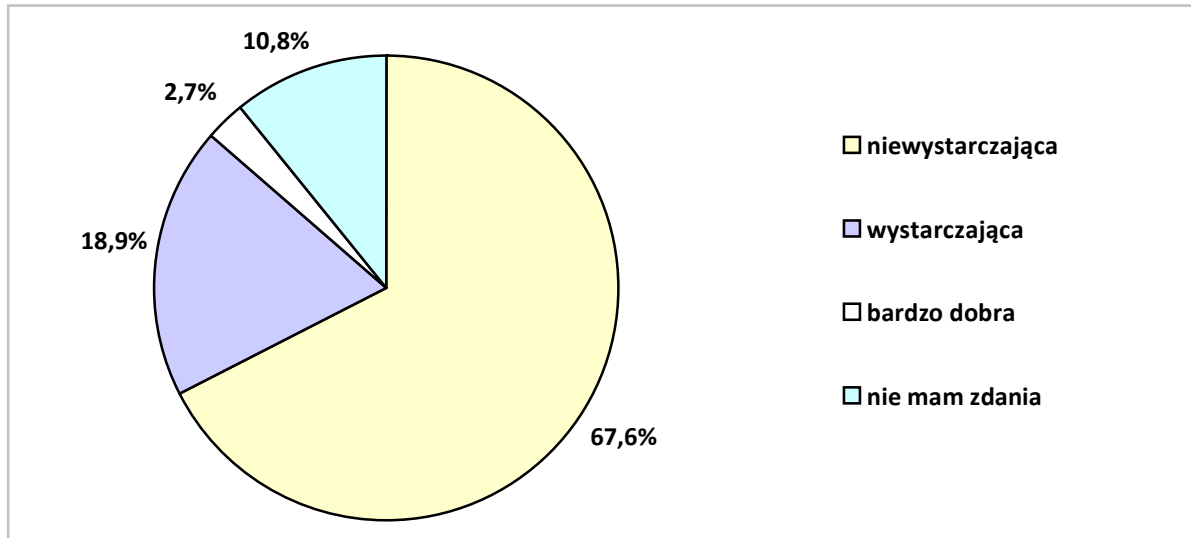
W odpowiedzi na kolejne pytanie, ankietowani zidentyfikowali problemy, z jakimi zmagają się dzieci i młodzież w gminie. Za najważniejszy z nich uznali uzależnienia od alkoholu, nikotyny i narkotyków. Zdaniem ankietowanych bolączką jest również brak nadzoru dorosłych, niewydolność wychowawcza rodziców oraz powielanie niewłaściwych wzorców wyniesionych z domu rodzinnego. Dużym problemem wśród dzieci i młodzieży jest także agresja i przemoc, negatywny wpływ środowiska, brak akceptacji i marginalizacja społeczna.

Kolejną bolączką dotyczącą młodych mieszkańców gminy jest nieodpowiednia do potrzeb możliwość konstruktywnego spędzania czasu wolnego, będąca konsekwencją niewystarczającej oferty zajęć pozaszkolnych, braku miejsc rekreacji i trudności w dostępie do placówek kulturalnych.

Do ważkich problemów badani zaliczyli także trudną sytuację materialną rodzin, w szczególności zmagających się z bezrobociem oraz coraz częściej występujące zjawisko eurosieroctwa. Respondenci zwrócili również uwagę na brak pomocy dla szczególnie uzdolnionej młodzieży oraz trudności komunikacyjne, które ograniczają możliwość dalszego rozwoju. Niepokojącym zjawiskiem jest też narastający konflikt między pokoleniami, przejawiający się między innymi brakiem szacunku dla osób starszych.

Niejako w uzupełnieniu odpowiedzi na pytania o czynniki, które ograniczają prawidłowy rozwój osób w wieku przedprodukcyjnym, oraz o problemy, które występują wśród nich najczęściej, ankietowani wyrazili opinie na temat organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży w gminie. Otrzymane odpowiedzi przedstawia poniższy wykres.

Wykres 3. Jaka jest organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży w gminie?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Organizacja czasu wolnego dzieci i młodzieży w gminie została oceniona negatywnie, aż 67,6% ankietowanych uznała ją za niewystarczającą. Pozytywną opinię wydało łącznie 21,6% badanych. Jednocześnie zdania na ten temat nie miało 10,8% mieszkańców.

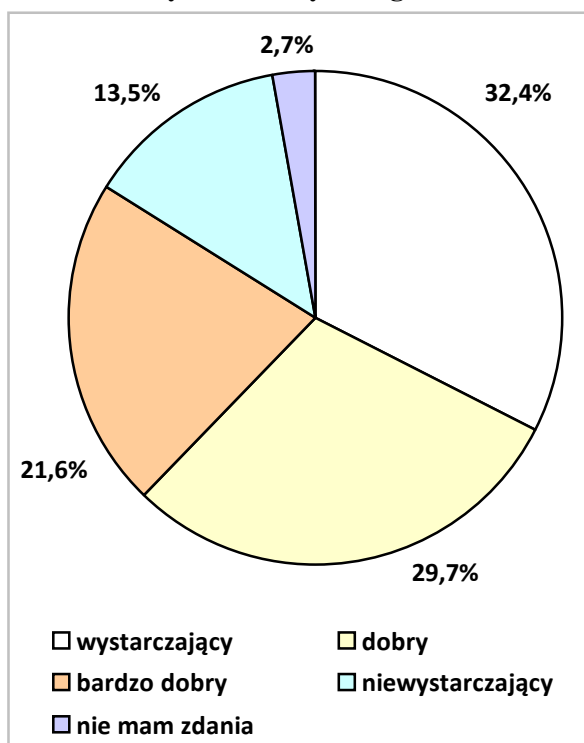
Działania, jakie należy podjąć w celu poprawy sytuacji dzieci i młodzieży

Udzielając odpowiedzi na pytanie o poprawę sytuacji dzieci i młodzieży w gminie respondenci zwrócili szczególną uwagę na konieczność wzbogacenia oferty kulturalnej i rekreacyjno-sportowej. W tym zakresie badani wspomnieli o organizowaniu imprez integrujących społeczność lokalną, zawodów sportowych, rajdów rowerowych i przedsięwzięć kulturalnych. Za ważki problem do rozwiązania ankietowani uznali poprawę bazy dydaktycznej, podniesienie poziomu nauczania w placówkach edukacyjnych, zwiększenie liczby zajęć pozalekcyjnych i warsztatów oraz rozszerzenie działalności świetlic szkolnych.

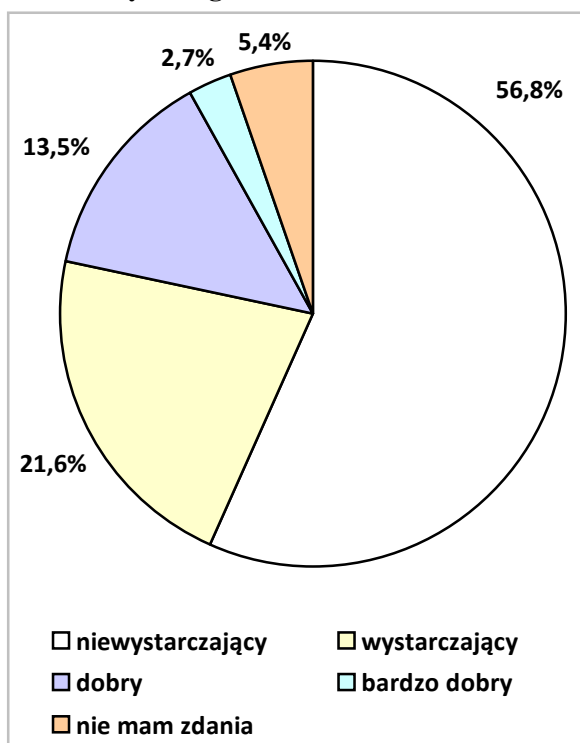
Do niezbędnych działań, jakie należy podjąć w celu poprawy sytuacji dzieci i młodzieży, mieszkańcy gminy zaliczyli profilaktykę uzależnień oraz poprawę dostępu do służby zdrowia i bazy rehabilitacyjnej. Respondenci zauważyli także konieczność finansowego wsparcia dzieci pochodzących z rodzin o niskim statusie materialnym, na przykład poprzez dofinansowanie wyjazdów wakacyjnych. Za istotne uznano także zorganizowanie miejsc spotkań dla dzieci i młodzieży oraz działania służące aktywizacji społecznej młodego pokolenia.

Odpowiadając na następujące pytania, przedstawiciele środowiska lokalnego wyrazili opinie odnośnie dostępności placówek oświatowo-wychowawczych, kulturalnych i obiektów sportowo-rekreacyjnych w gminie. Wskazali również deficyty w tym zakresie. Otrzymane odpowiedzi przedstawiają poniższe wykresy.

Wykres 4. Jaki jest dostęp do placówek oświatowo-wychowawczych w gminie?

Wykres 5. Jaki jest dostęp do placówek kulturalnych w gminie?

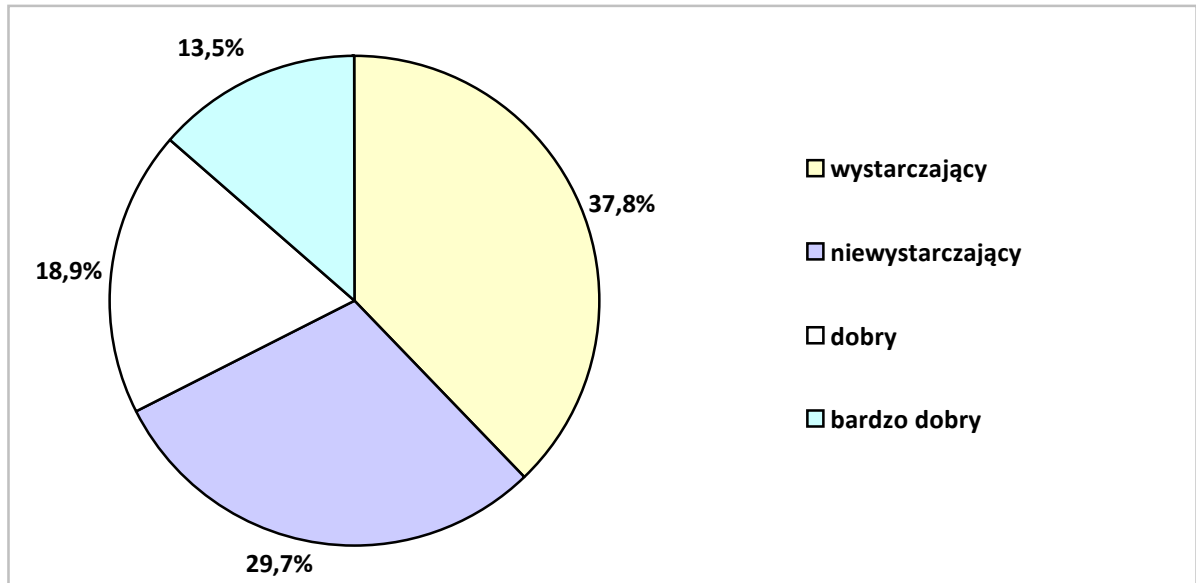

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Zdecydowana większość ankietowanych (łącznie 83,7%) stwierdziła, że dostęp do placówek oświatowo-wychowawczych w gminie jest wystarczający, dobry lub bardzo dobry. Tylko 13,5% respondentów uznała, że jest niewystarczający, a zdania w tej sprawie nie wyraziło 2,7% badanych.

Ponad połowa ankietowanych (56,8%) negatywnie oceniła dostęp do placówek kulturalnych w gminie. Za wystarczający uznało go 21,6% mieszkańców, za dobry 13,5% badanych, a za bardzo dobry tylko 2,7% respondentów. Jednocześnie opinii na ten temat nie miało 5,4% ankietowanych.

Wykres 6. Jaki jest dostęp do obiektów sportowo-rekreacyjnych w gminie?

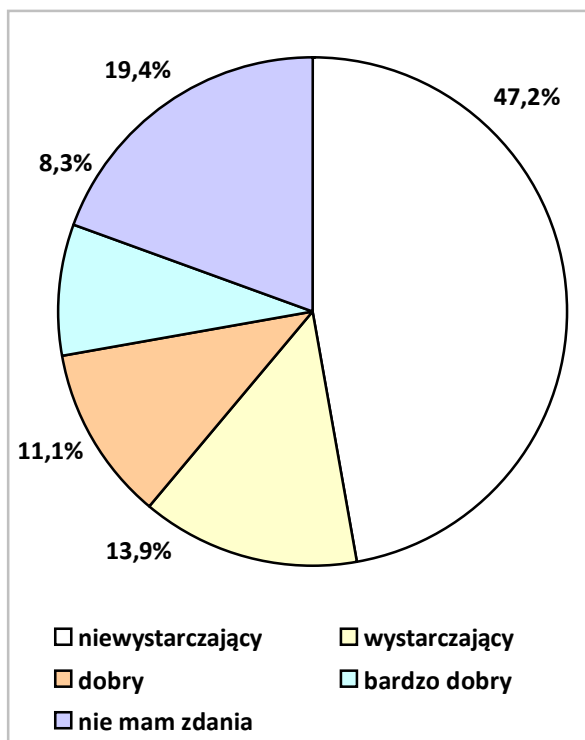
Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Dostęp do obiektów sportowo-rekreacyjnych w gminie został uznany za wystarczający przez 37,8% ankietowanych, kolejne 18,9% stwierdziło, że jest on dobry, a 13,5% przyznało, że jest on bardzo dobry. Jednak 29,7% respondentów oceniło dostęp do obiektów sportowo-rekreacyjnych jako niewystarczający.

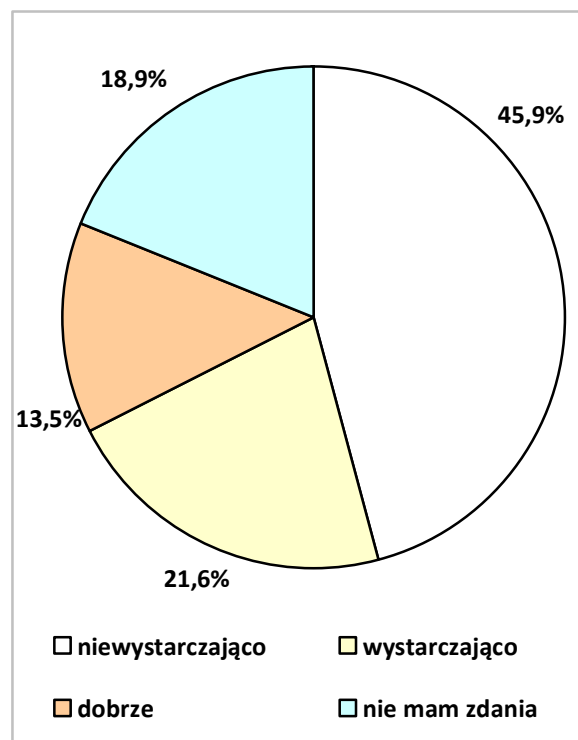
Wskazując placówki oświatowo-wychowawcze oraz kulturalne, których w gminie brakuje, bądź do których dostęp jest ograniczony, badani wymieniali najczęściej kino, teatr i amfiteatr. Postulowali także zwiększenie dostępu do świetlic wiejskich. W przypadku infrastruktury sportowo-rekreacyjnej ankietowani dostrzegli deficyty wśród takich obiektów, jak: basen lub kąpielisko, ścieżki rowerowe, kort tenisowy, hala sportowa, boisko do siatkówki i koszykówki, stadion oraz zadbane place zabaw.

W kolejnych pytaniach poproszono ankietowanych o ocenę dostępności wsparcia i rehabilitacji dla rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi oraz opinię na temat prowadzonych w gminie działań wychowawczych, profilaktycznych i edukacyjnych, których adresatami są rodziny i dzieci.

Wykres 7. Jaki jest dostęp do wsparcia i rehabilitacji dla rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi w gminie?

Wykres 8. Jak Pani/Pan ocenia realizowane w gminie działania wychowawcze, profilaktyczne i edukacyjne adresowane do rodzin i dzieci?

Dane z badań ankietowych przeprowadzonych w środowisku lokalnym.

Ponad 47% ankietowanych stwierdziło, że dostęp do wsparcia i rehabilitacji dla niepełnosprawnych dzieci jest niewystarczający. Jednocześnie za wystarczający uznało go 13,9% badanych, za dobry 11,1%, a za bardzo dobry 8,3% respondentów. Opinii na ten temat nie miało aż 19,4% mieszkańców.

Podobnie zostały ocenione działania wychowawcze, profilaktyczne i edukacyjne adresowane do rodzin i dzieci. Jako niewystarczające oceniło je 45,9% badanych, natomiast 21,6% mieszkańców stwierdziło, że są wystarczające, a 13,5% respondentów uznało je za dobre. Zdania w tej sprawie nie wyraziło 18,9% badanych.

Co zrobić, by poprawić sytuację rodzin w gminie?

W ankiecie znalazło się również pytanie pozwalające badanym wskazać działania, jakie należałoby podjąć w gminie w celu poprawy sytuacji osób i rodzin dotkniętych problemami społecznymi. Odpowiadając na nie, ankietowani szczególnie nacisk położyli na przeciwdziałanie bezrobociu poprzez aktywizację zawodową, organizowanie prac

interwencyjnych, tworzenie nowych miejsc pracy, doradztwo zawodowe, wspieranie lokalnej przedsiębiorczości i promocję gminy.

Respondenci wskazywali również na potrzebę objęcia opieką psychologiczną i poradnictwem specjalistycznym osób i rodzin dotkniętych problemami społecznymi. Za istotne uznali także profilaktykę i leczenie uzależnień, propagowanie życia wolnego od używek oraz zapobieganie wykluczeniu społecznemu. Niektórzy ankietowani zwrócili też uwagę na rolę asystenta rodziny i potrzebę zaangażowania wolontariuszy w pomoc społeczną.

Wskazano także na konieczność organizowania akcji charytatywnych na rzecz rodzin ubogich oraz poszerzenia oferty spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży.

Instytucje i organizacje działające w gminie bądź obejmujące zasięgiem działania jego mieszkańców, które mogą przyczynić się do zniwelowania problemów rodzin i dzieci

W ostatnim pytaniu poproszono ankietowanych o podanie instytucji i organizacji działających w gminie bądź obejmujących zasięgiem działania jego mieszkańców, które mogą w największym stopniu przyczynić się do zniwelowania problemów rodzin i dzieci. Wśród nich badani najczęściej wskazywali: Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe i Urząd Miejski. Ważną rolę do odegrania przypisali również policji, Powiatowemu Centrum Pomocy Rodzinie oraz kościołowi. Zwrócili także uwagę na jednostki ochrony zdrowia, Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, organizacje pozarządowe i psychologów.

4.5. POMOC SPOŁECZNA RODZINIE I DZIECKU

Pomoc społeczną rodzinie i dziecku w gminie Pogorzela świadczy Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pogorzeli. Jednostka ta realizuje zadania wynikające m.in. z takich aktów prawnych, jak: ustawa o pomocy społecznej i ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące kwot wydatkowanych przez MGOPS na pomoc społeczną w gminie w latach 2011-2013.

Tabela 9. Środki finansowe wydatkowane przez MGOPS na pomoc mieszkańcom gminy w latach 2011-2013

wielkość wydatków	2011 r.	2012 r.	2013 r.
ogółem	1.836.156,00 zł	1.822.635,00 zł	1.737.028,00 zł
w tym na świadczenia pomocy społecznej	405.945,00 zł	407.910,00 zł	437.195,00 zł
w tym na świadczenia rodzinne	1.430.211,00 zł	1.414.725,00 zł	1.299.833,40 zł
na zadania własne gminy	282,845,00 zł	287.495,00 zł	286.701,00 zł
na zadania zlecone gminie	1.553.311,00 zł	1.535.140,00 zł	1.450.327,00 zł

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pogorzeli.

W latach 2011-2013 wysokość środków finansowych przeznaczonych przez MGOPS na pomoc mieszkańcom gminy systematycznie spadała (1.836.156,00 zł w 2011 r., 1.822.635,00 zł w 2012 r., 1.737.028,00 zł w 2013 r.). Dominującą pozycję wśród nich stanowiły kwoty wydatkowane na wykonanie zadań zleconych. W ich ramach największe sumy wydatkowano na realizację świadczeń rodzinnych. Mniej środków przeznaczano natomiast na realizację zadań własnych. Wśród nich wydatkowano środki na świadczenia pomocy społecznej, w tym na przyznawanie świadczeń w formie zasiłków celowych i w naturze, usług opiekuńczych, posiłku (głównie na dożywianie dzieci), zasiłków okresowych oraz zasiłków stałych. Poniższa tabela przedstawia dane dotyczące liczby rodzin i przebywających w nich osób, objętych przez MGOPS wsparciem z zakresu pomocy społecznej w latach 2011-2013.

Tabela 10. Rodziny i przebywające w nich osoby, objęte pomocą społeczną w gminie w latach 2011-2013

	2011 r.	2012 r.	2013 r.
liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	264	250	247
liczba rodzin	147	138	137
liczba osób w rodzinach	531	488	450
udział liczby osób w rodzinach objętych pomocą społeczną w ogóle ludności gminy	10,3%	9,5%	8,8%

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pogorzeli.

Liczba osób objętych pomocą społeczną w gminie w latach 2011-2013 systematycznie spadała (264 w 2011 r., 250 w 2012 r., 247 w 2013 r.). Zmniejszył się również udział beneficjentów systemu w ogóle ludności gminy (10,3% w 2011 r., 9,5% w 2012 r., 8,8% w 2013 r.).

Uzupełnienie powyższych danych stanowią przedstawione w kolejnych tabelach informacje na temat struktury wiekowej oraz aktywności zawodowej odbiorców pomocy społecznej w gminie w 2013 roku.

Tabela 11. Struktura wiekowa odbiorców pomocy społecznej w gminie w 2013 roku

wiek odbiorców	liczba osób w rodzinach
0-16 lat	168
17-21 lat	38
22-30 lat	46
31-40 lat	68
41-50 lat	52
51-60 lat	50
61-70 lat	21
71 lat i więcej	8

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pogorzeli.

Tabela 12. Struktura beneficjentów pomocy społecznej w gminie ze względu na aktywność zawodową w 2013 roku

rodzaj aktywności zawodowej	liczba osób powyżej 18 roku życia według decyzji administracyjnych
pracuje	46
pracuje dorywczo	15
nie pracuje	43
studiuje	7
uczy się	61
na rencie	8
na emeryturze	29
na zasiłku dla bezrobotnych	3
bezrobotny bez prawa do zasiłku	62

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pogorzeli.

Analiza struktury wiekowej mieszkańców gminy objętych przez MGOPS pomocą społeczną w 2013 roku wykazała, że największą grupę stanowiły dzieci i młodzież do 16 lat (168 osób). Znacznie mniejsze, choć spore, grupy reprezentowały osoby w wieku 31-40 lat (68 osób), 41-50 lat (52 osoby) i 51-60 lat (50 osób). Ci z najmłodszych, którzy bezpośrednio korzystali ze wsparcia, otrzymywali pomoc głównie w postaci posiłku w szkołach (świadczonego w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”).

Jeśli chodzi o podział beneficjentów pomocy społecznej w gminie według aktywności zawodowej, najliczniejsze grupy w 2013 roku stanowiły osoby bezrobotne bez prawa do zasiłku (62 osoby), uczące się (61 osób), pracujące (46 osób) oraz osoby niepracujące (43 osoby).

Analizując powyższe dane, można pokusić się o stwierdzenie, iż najliczniejszą grupę wśród mieszkańców gminy korzystających ze wsparcia MGOPS-u w 2013 roku stanowiły charakteryzujące się niskim poziomem dochodów rodziny ubogie i dotknięte bezrobociem. Pochodzące z nich dzieci, z racji niedoborów materialnych w domu, korzystały ze wsparcia w formie dożywiania w szkołach. Diagnozę tę potwierdzają dane dotyczące powodów przyznawania pomocy społecznej w gminie, które za lata 2011-2013 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 13. Powody przyznania pomocy społecznej w gminie w latach 2011-2013

powód przyznania pomocy	liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2011 r.	2012 r.	2013 r.	2011 r.	2012 r.	2013 r.
ubóstwo	78	86	93	282	298	312
bezdomność	1	1	2	7	7	2
potrzeba ochrony macierzyństwa	39	37	31	231	208	174
bezrobocie	60	55	62	211	177	189
niepełnosprawność	40	39	37	132	120	122
długotrwała lub ciężka choroba	73	58	68	227	172	213
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	39	57	53	171	250	217
przemoc w rodzinie	–	1	1		3	1
alkoholizm	14	14	14	5	32	29
trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	3	1	3	10	1	3
zdarzenie losowe	3	–	–	11	–	–

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pogorzeli.

W latach 2011-2013 najczęstszą przyczyną przyznawania pomocy społecznej w gminie było ubóstwo. Liczba osób w rodzinach korzystających ze wsparcia MGOPS-u z tego powodu rosła z roku na rok (z 282 w 2011 r. do 312 w 2013 r.).

Ważnymi powodami udzielania pomocy były także bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego (liczba osób w rodzinach objętych wsparciem wahała się: ze 171 w 2011 roku poprzez 250 w 2012 r. do

217 w 2013 r.) oraz potrzeba ochrony macierzyństwa (liczba osób w rodzinach objętych wsparciem spadała: z 231 w 2011 r. do 174 w 2013 r.).

Istotną przyczyną przyznawania pomocy społecznej w gminie było również bezrobocie. Liczba osób w rodzinach objętych wsparciem MGOPS-u z tego powodu wahała się (z 211 w 2011 roku poprzez 177 w 2012 r. do 189 w 2013 r.).

Kolejne powody świadczenia pomocy społecznej w gminie stanowiły także problemy długotrwałej lub ciężkiej choroby i niepełnosprawności. Liczba osób w rodzinach objętych wsparciem MGOPS-u z tych powodów wahała się (długotrwała lub ciężka choroba: z 227 w 2011 r., poprzez 172 w 2012 r., do 213 w 2013 r., niepełnosprawność: ze 132 w 2011 r., poprzez 120 w 2012 r., do 122 w 2013 r.). Dane te świadczą o stosunkowo wysokiej skali niepełnosprawności w gminie i zarazem potwierdzają pośrednio wzrost liczby osób starszych w gminie, które są bardziej, aniżeli inne grupy wiekowe, narażone na długotrwałe i ciężkie choroby.

Powody przyznania pomocy społecznej w gminie wpływały na formę wsparcia, jakiego najbardziej potrzebującym mieszkańcom udzielał Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Dane szczegółowe w tym zakresie za lata 2011-2013 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 14. Formy wsparcia udzielanego w gminie przez MGOPS w latach 2011-2013

formy pomocy	liczba osób, którym przyznano decyzją administracyjną świadczenie			liczba rodzin			liczba osób w rodzinach		
	2011 r.	2012 r.	2013r.	2011 r.	2012 r.	2013 r.	2011 r.	2012 r.	2013 r.
pieniężna	133	130	127	86	78	76	237	220	196
rzeczowa	131	120	120	61	60	61	295	268	254
praca socjalna	X	X	X	138	93	116	466	325	387
schronienie	–	1	3	–	1	3	–	1	3
usługi opiekuńcze	13	9	10	11	8	9	17	12	18
pomoc w formie posiłku bez wywiadu środowiskowego	23	21	14	9	10	9	53	57	48
skierowanie do domu pomocy społecznej	1	1	1	X	X	X	X	X	X
odpłatność za pobyt w domu pomocy społecznej	5	5	5	X	X	X	X	X	X

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pogorzeli.

W latach 2011-2013 najczęściej udzielaną mieszkańcom gminy formą wsparcia była praca socjalna świadczona osobom i rodzinom bez względu na posiadany dochód. Polegała ona m.in. na udzielaniu informacji, wskazówek i pomocy przy rozwiązywaniu trudnych spraw życiowych, świadczeniu poradnictwa oraz współpracy z innymi podmiotami pomocy społecznej. Działania te miały na celu poprawę funkcjonowania osób i ich rodzin w środowisku społecznym. W pracy socjalnej wykorzystano metody i techniki stosowane z poszanowaniem godności osoby i jej samostanowienia. Liczba osób w rodzinach objętych przez Ośrodek pracą socjalną ulegała wahaniom (466 w 2011 r., 325 w 2012 r., 387 w 2013 r.).

Istotnym rodzajem wsparcia była pomoc finansowa, głównie w postaci zasiłków celowych i zasiłków okresowych oraz zasiłków stałych. Liczba osób w rodzinach objętych tym rodzajem pomocy spadała z roku na rok (z 237 w 2011 r. do 196 w 2013 r.).

Kolejną formą wsparcia była pomoc rzeczowa. Przede wszystkim była ona realizowana poprzez świadczenie posiłku w ramach Wieloletniego Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, z którego korzystały dzieci w przedszkolach, szkołach podstawowych, gimnazjum oraz w szkole ponadgimnazjalnej. Posiłek przyznawano także osobom potrzebującym bez przeprowadzania wywiadu środowiskowego. Liczba osób w rodzinach korzystających ze wsparcia rzeczowego w analizowanym okresie ulegała wahaniom (z 466 w 2011 r., poprzez 325 w 2012 r., do 387 w 2013 r.).

Ponadto w ramach wsparcia rzeczowego Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pogorzeli przekazywał też najbardziej potrzebującym mieszkańcom odzież, meble i przedmioty codziennego użytku, otrzymane od darczyńców. Pomoc jaką Ośrodek otrzymywał z holenderskiej gminy Leudal trafiała do mieszkańców Pogorzeli i do wszystkich wsi. W dystrybucji na terenie wsi pomagały rady sołeckie. Oprócz tego w Ośrodku istnieje możliwość nieodpłatnego przekazania czystej, niezniszczonej odzieży, która trafia do osób potrzebujących. W MGOPS-ie działa także wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego, który jest udostępniany osobom niepełnosprawnym.

Usługi opiekuńcze odgrywały mniejszą rolę w ramach udzielanej przez MGOPS pomocy, liczba osób w rodzinach nimi objętych wahała się (17 w 2011 r., 12 w 2012 r., 18 w 2013 r.).

Osoby, które nie mogą samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, którym nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych i które tym samym wymagają całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, są kierowane przez MGOPS do domów pomocy społecznej. W latach 2011-2013 do DPS-u

kierowano każdego roku po jednej osobie z gminy. W analizowanym okresie gmina pokrywała koszt pobytu w DPS-ie dla 5 osób każdego roku.

W ramach realizowanych zadań MGOPS przyznawał także świadczenia rodzinne, do których należą: zasiłek rodzinny i dodatki do tego zasiłku, świadczenia opiekuńcze w postaci zasiłku pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego (od 2013 roku) i świadczenia pielęgnacyjnego oraz jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka. Dane szczegółowe w tym zakresie przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 15. Świadczenia rodzinne przyznane w gminie w latach 2011-2013

	2011 r.	2012 r.	2013 r.
wielkość wydatków na świadczenia rodzinne	1.430.211 zł	1.414.725 zł	1.299.833 zł
liczba rodzin, którym przyznano świadczenia rodzinne	360	347	300
rodzaj świadczenia	liczba przyznanych świadczeń		
zasiłek rodzinny	7.641	7.117	6.219
dodatek do zasiłku z tytułu urodzenia dziecka	33	32	26
dodatek do zasiłku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	253	197	120
dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych	0	0	0
dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka	257	223	180
dodatek do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	366	346	310
dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	471	443	390
dodatek do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	812	712	538
dodatek do zasiłku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	1.621	1.418	1.152
zasiłek pielęgnacyjny	1.225	1.209	1.218
świadczenie pielęgnacyjne	212	345	290
jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	57	60	52
liczba świadczeń rodzinnych ogółem	12.948	12.102	10.495

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pogorzeli.

W latach 2011-2013 wielkość wydatków przeznaczonych przez MGOPS na realizację świadczeń rodzinnych zmniejszała się z roku na rok (z 1.430.211 zł w 2011 r. do 1.299.833 zł w 2013 r.). Tym samym spadała liczba przyznanych świadczeń (z 12.948 w 2011 r. do 10.495 w 2013 r.) oraz liczba rodzin z nich korzystających (z 360 w 2011 r. do 300 w 2013 r.).

Najczęściej MGOPS wypłacał zasiłek rodzinny, który służy częściowemu pokryciu wydatków na utrzymanie dziecka. Istotne formy wsparcia stanowiły również: zasiłek pielęgnacyjny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej, a także podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania.

Za osoby pobierające świadczenia pielęgnacyjne ośrodek opłacił w latach 2011-2013 następującą liczbę składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe: w 2011 r. 117 (na kwotę 15.442 zł), w 2012 r. 179 (25.0574 zł), a w 2013 r. 247 (36.651 zł) oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne – w 2011 r. 54 (na kwotę 2.527 zł), w 2012 r. 105 (4.914 zł) i w 2013 r. 100 (4.950 zł).

Świadczenia alimentacyjne stanowiły kolejną formę wsparcia udzielaną w latach 2011-2013 przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej mieszkańcom gminy. Ta pomoc finansowa, świadczona zgodnie z ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, była przyznawana dziecku wychowywanemu w rodzinie niepełnej, w przypadku bezskuteczności egzekucji zasądzonych świadczeń alimentacyjnych, oraz dzieciom wychowywanym przez osoby pozostające w związkach małżeńskich, przeprowadzających separację lub rozwód. Dane szczegółowe w tym zakresie za lata 2011-2013 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 16. Świadczenia alimentacyjne przyznane w gminie w latach 2011-2013

	2011 r.	2012 r.	2013 r.
liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie alimentacyjne	64	63	59
liczba przyznanych świadczeń alimentacyjnych	771	766	719
wielkość wydatków na świadczenia alimentacyjne	221.280 zł	248.750 zł	236.616 zł

Dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pogorzeli.

Liczba mieszkańców gminy, którym w latach 2011-2013 MGOPS przyznał świadczenie alimentacyjne, ulegała niewielkim spadkom (64 w 2011 r., 63 w 2012 r., 59 w 2013 r.), malała również liczba wypłaconych świadczeń (771 w 2011 r., 766 w 2012 r., 719 w 2013 r.). Wahała się natomiast wysokość kwot wydatkowanych na ten cel (221.280 zł w 2011 r., 248.750 zł w 2012 r., 236.616 zł w 2013 r.).

W uzupełnieniu powyższych danych warto odnotować, że w Gostyniu funkcjonuje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, które jako jednostka powiatowa obejmuje zasięgiem działania również mieszkańców gminy Pogorzela. Wybrane dane dotyczące działalności PCPR-u w odniesieniu do ludności gminy w latach 2011-2013 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 17. Działalność PCPR-u w odniesieniu do ludności gminy w latach 2011-2013

	2011 r.	2012 r.	2013 r.
liczba dzieci z gminy zgłoszonych do adopcji	0	0	0
liczba dzieci z gminy adoptowanych	0	0	0
liczba dzieci z gminy umieszczonych w rodzinach zastępczych	2	2	0
liczba dzieci z gminy umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	0	0	0
liczba dzieci z gminy przebywających w rodzinach zastępczych	2	2	0
liczba dzieci z gminy przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	0	0	0
liczba rodzin zastępczych, które objęły opieką dzieci z gminy	0	0	0
liczba usamodzielnianych dzieci z gminy	2	2	1

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pogorzeli.

W latach 2011-2013 do adopcji nie zgłoszono żadnych dzieci i żadnych nie umieszczono w rodzinie zastępczej. W latach 2011-2012 w rodzinach zastępczych przebywało po 2 dzieci z gminy, w roku 2013 nie było takich dzieci. W analizowanym okresie żadne dziecko z gminy nie zostało umieszczone w placówce opiekuńczo-wychowawczej. W przypadku usamodzielnianych dzieci z gminy, ich liczba utrzymywała się na zbliżonym poziomie i wynosiła kolejno: w roku 2011 – 2 dzieci, w roku 2012 – 2 dzieci i w roku 2013 – 1 dziecko.

4.6. DZIECKO I RODZINA WSPIERANI PRZEZ PORADNIĘ PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNA

Dzieci i rodziny z gminy Pogorzela obejmowane są także wsparciem ze strony Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Gostyniu, która świadczy pomoc psychologiczno-pedagogiczną, logopedyczną oraz wsparcie w wyborze kierunku kształcenia i zawodu. Poradnia udziela również rodzicom i nauczycielom pomocy psychologiczno-pedagogicznej związanej z wychowywaniem i kształceniem dzieci. PPP realizuje zadania m.in. poprzez: konsultację, diagnozę, terapię, doradztwo, wydawanie opinii i orzeczeń, a także przez działalność profilaktyczną i informacyjną. W roku szkolnym 2012/2013 Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna objęła różnymi formami wsparcia następującą liczbę dzieci, młodzieży oraz ich rodziców z gminy Pogorzela:

- wydanie orzeczenia do kształcenia specjalnego z uwagi na upośledzenie umysłowe w stopniu lekkim – 8,

- wydanie orzeczenia do kształcenia specjalnego z uwagi na niepełnosprawność ruchową – 2,
- wydanie opinii w sprawie dostosowania wymagań edukacyjnych wynikających z programu nauczania do indywidualnych potrzeb edukacyjnych ucznia – 2,
- wydanie opinii w sprawie udzielenia pomocy psychologiczno-pedagogicznej – 17,
- wydanie opinii w sprawie pozostawienia ucznia klasy I-III na drugi rok w tej samej klasie – 1,
- wydanie opinii w sprawie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka – 1,
- wydanie opinii w sprawie przyjęcia ucznia gimnazjum do oddziału przysposabiającego do pracy – 1,
- wydanie opinii w sprawie zezwolenia na zatrudnienie młodocianego w celu przyuczenia do wykonywania określonej pracy lub nauki zawodu – 1,
- terapia rodzinna – 1,
- indywidualne zajęcia terapeutyczne – 3,
- zajęcia wczesnego wspomaganie rozwoju – 1,
- terapia logopedyczna – 3.

Łącznie powyższymi formami wsparcia objęto 1 rodzinę i 40 dzieci i młodzieży z gminy Pogorzela.

4.7. PRZESTĘPCZOŚĆ WŚRÓD NIELETNICH

Według danych Posterunku Policji w Borku Wielkopolskim, w 2013 roku w gminie Pogorzela odnotowano 2 czyny karalne popełnione przez osoby nieletnie. Przepęstwami, jakich dopęścili się małodetni, były rozbój i kierowanie pojazdem mechanicznym w stanie nietrzeźwości.

4.8. RODZINA I DZIECKO POD KURATELĄ SĄDOWĄ

Zgodnie z art. 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o kuratorach sądowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 98, poz. 1071 ze zmianami), kuratorzy sądowi realizują określone przez prawo zadania o charakterze wychowawczo-resocjalizacyjnym, diagnostycznym, profilaktycznym i kontrolnym związane z wykonywaniem orzeczeń sądu.

Według danych III Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej w Sądzie Rejonowym w Lesznie z siedzibą w Gostyniu, w 2013 roku kuratorzy prowadzili w stosunku do mieszkańców gminy Pogorzela:

- nadzory z tytułu karania sądowego – 15 spraw wobec 13 osób,
- nadzory z tytułu leczenia odwykowego – 5 spraw wobec 5 osób,
- nadzory z tytułu ograniczenia władzy rodzicielskiej – 4 sprawy wobec 11 dzieci i 6 rodziców,
- nadzory nad nieletnimi z tytułu popełnienia czynu zabronionego – 1 sprawa wobec 1 osoby.

4.9. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT (jej nazwa to akronim angielskich słów: Strengths – mocne strony, Weaknesses – słabe strony, Opportunities – szanse i Threats – zagrożenia) jest jedną z najpopularniejszych heurystycznych technik analitycznych służących porządkowaniu informacji. Bywa stosowana we wszystkich obszarach planowania strategicznego. W przypadku programu wspierania rodziny stanowi efektywną metodę identyfikacji mocnych i słabych stron lokalnego systemu wspierania rodziny oraz szans i zagrożeń, jakie przed nim stoją. Pozwala oszacować potencjał, jakim się dysponuje oraz określić stopień, w jakim posiadane zasoby odpowiadają potrzebom i oczekiwaniom społeczności lokalnej.

Przedstawiona poniżej analiza została przeprowadzona z udziałem przedstawicieli samorządu gminy, a jej przedmiotem stał się obszar rodziny, dziecka i młodzieży.

Obszar RODZINA, DZIECKO, MŁODZIEŻ	
mocne strony	słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • podejmowanie działań zapobiegających dysfunkcjom rodzin • prowadzenie efektywnej pracy socjalnej z rodzinami potrzebującymi wsparcia • analizowanie potrzeb rodzin, dzieci i młodzieży • dostęp do poradnictwa specjalistycznego dla rodzin wymagających tej formy wsparcia (jest on niewystarczający ze względu na zbyt dużą liczbę potrzebujących) • funkcjonowanie placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży (świetlice gminne i powiatowe) • monitorowanie zapotrzebowania na opiekę 	<ul style="list-style-type: none"> • brak działań inicjujących powstawanie grup i ośrodków wsparcia dla rodzin i osób samotnie wychowujących dzieci • niewystarczająca współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz rodzin, dzieci i młodzieży • niedostateczne propagowanie wśród dzieci i młodzieży idei wolontariatu • niewystarczająca dostępność opieki medycznej dla mieszkańców

<p>przedszkolną w gminie</p> <ul style="list-style-type: none"> • wystarczająca baza dydaktyczna zapewniająca właściwy rozwój uczniów szkół podstawowych i gimnazjalnych • możliwość rozwoju szkolnictwa ponadgimnazjalnego w gminie • dostęp do oferty zajęć pozalekcyjnych dla uczniów • dostosowywanie do potrzeb i oczekiwań dzieci i młodzieży oferty spędzania czasu wolnego (jednakże oferta jest zbyt skromna w stosunku do występujących w gminie potrzeb) • prowadzenie sporadycznych działań profilaktycznych w obszarze zdrowia 	
szanse	zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • dostateczne rozpoznanie potrzeb rodzin, dzieci i młodzieży • koordynowanie działań i dobry przepływ informacji między instytucjami wspierającymi rodziny, dzieci i młodzież • odpowiedni dostęp do opieki przedszkolnej • przeznaczanie przez gminę środków finansowych na utrzymanie i rozwój bazy dydaktycznej szkół podstawowych i gminazjalnych • możliwość kontynuowania przez młodzież nauki na poziomie ponadgimnazjalnym w gminie • wzrost świadomości zdrowotnej mieszkańców 	<ul style="list-style-type: none"> • utrzymująca się wysoka liczba rodzin dysfunkcyjnych w gminie • niewystarczający zakres pracy socjalnej prowadzonej z rodzinami wymagającymi wsparcia • wzrost liczby rodzin wymagających wsparcia w formie poradnictwa specjalistycznego • brak grup i ośrodków wsparcia dla rodzin i osób samotnie wychowujących dzieci • brak dostępu do placówek wsparcia dla dzieci i młodzieży • niewystarczająca do potrzeb oferta zajęć pozalekcyjnych i niedostateczna oferta spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży • brak organizacji pozarządowych działających na rzecz rodzin, dzieci i młodzieży • słabe zaangażowanie dzieci i młodzieży w wolontariat • niewystarczający zakres świadczeń medycznych w gminie

4.10. ZASOBY WSPIERAJĄCE RODZINĘ I DZIECKO W GMINIE

Zasobami wspierającymi rodzinę i dziecko, są instytucje i organizacje, które działają na terenie danej gminy, bądź obejmują zasięgiem działania jej mieszkańców. W gminie Pogorzela oraz w jego sąsiedztwie funkcjonują różnorodne instytucje i organizacje mające w orbicie swoich zainteresowań rodzinę i dziecko. Ich wykaz zawiera poniżej przedstawiona tabela.

Tabela 18. Podmioty wspierające rodziny i dzieci w gminie

lp.	nazwa podmiotu	adres podmiotu
1.	Urząd Miejski w Pogorzeli	ul. Rynek 1, 63-860 Pogorzela
2.	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pogorzeli	ul. Rynek 1, 63-860 Pogorzela
3.	Miejsko Gminny Ośrodek Kultury w Pogorzeli	Pl. Powstańców Wielkopolskich 1, 63-860 Pogorzela
4.	Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Pogorzela	Pl. Powstańców Wielkopolskich 1, 63-860 Pogorzela
5.	Przedszkole Samorządowe „Raj Psotników” w Pogorzeli	ul. Rynek 19, 63-860 Pogorzela
6.	Przedszkole Samorządowe „Raj Psotników” w Pogorzeli Oddział w Bułakowie	Bułaków 58, 63-860 Pogorzela
7.	Przedszkole Samorządowe „Raj Psotników” w Pogorzeli Oddział w Głuchowie	Głuchów 83, 63-860 Pogorzela
8.	Przedszkole Samorządowe „Raj Psotników” w Pogorzeli Oddział w Kromolicach	Kromolice 1, 63-860 Pogorzela
9.	Przedszkole Samorządowe „Raj Psotników” w Pogorzeli Oddział we Wziąchowie	Wziąchów 26, 63-860 Pogorzela
10.	Szkoła Podstawowa im. Adama Mickiewicza w Pogorzeli	ul. Parkowa 7, 63-860 Pogorzela
11.	Szkoła Podstawowa im. Adama Mickiewicza Filia w Bułakowie	Bułaków 58, 63-860 Pogorzela
12.	Szkoła Podstawowa im. Adama Mickiewicza Filia we Wziąchowie	Wziąchów 26, 63-860 Pogorzela
13.	Niepubliczna Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka w Kromolicach	Kromolice 1, 63-860 Pogorzela
14.	Gimnazjum w Pogorzeli	ul. Parkowa 7, 63-860 Pogorzela
15.	Zespół Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych im. Ziemi Pogorzelskiej w Pogorzeli	ul. Krobska 19, 63-860 Pogorzela
16.	Parafialny Uczniowski Klub Sportowy „Święty Michał” w Pogorzeli	ul. Rynek 43, 63-860 Pogorzela
17.	Uczniowski Klub Sportowy „Olimpijczyk” w Pogorzeli	ul. Krobska 19, 63-860 Pogorzela
18.	Ludowy Zespół Sportowy „LEW” Pogorzela	ul. Rynek 1, 63-860 Pogorzela
19.	Niepubliczny Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej Asklepios Poradnia Medycyny Rodzinnej	ul. Gostyńska 6, 63-860 Pogorzela

20.	NZPOZ Zespół Pielęgniarek i Położnych „Tętno”	ul. Gostyńska 6, 63-860 Pogorzela
21.	Młodzieżowa Świetlica Środowiskowa w Pogorzeli	ul. Rynek 1, 63-860 Pogorzela
22.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	ul. Rynek 1, 63-860 Pogorzela
23.	Punkt Konsultacyjny w Pogorzeli	Pl. Powstańców Wielkopolskich 1, 63-860 Pogorzela
24.	Zespół Interdyscyplinarny	ul. Rynek 1, 63-860 Pogorzela
25.	Towarzystwo Osób Niepełnosprawnych w Pogorzeli	Pl. Powstańców Wielkopolskich 1, 63-860 Pogorzela
26.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gostyniu	ul. Nowe Wrota 7, 63-800 Gostyń
27.	Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Gostyniu	ul. Poznańska 200, 63-800 Gostyń
28.	Powiatowy Urząd Pracy w Gostyniu	ul. Poznańska 200, 63-800 Gostyń
29.	Posterunek Policji w Borku Wielkopolskim	ul. Lisia Droga 1, 63-810 Borek Wielkopolski
30.	Sąd Rejonowy w Gostyniu	ul. Sądowa 1, 63-800 Gostyń
31.	Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Bodzewie	Bodzewo 64, 63-820 Piaski
32.	Dom Dziecka w Bodzewie	Bodzewo 64, 63-820 Piaski
33.	Dom Dziecka w Gostyniu	ul. ks. Olejniczaka 12 a, 63-800 Gostyń
34.	Punkt Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie (Stowarzyszenie „Dziecko”)	ul. Parkowa 1a, 63-800 Gostyń
35.	Punkt Wsparcia dla Ofiar i Sprawców Przemocy (przy MGOPS-ie w Gostyniu)	ul. Willowa 3, 63-800 Gostyń
36.	Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie (przy PCPR w Gostyniu)	ul. Nowe Wrota 7, 63-800 Gostyń
37.	Ośrodek Mediacyjny w Gostyniu (przy PCPR w Gostyniu)	ul. Nowe Wrota 7, 63-800 Gostyń
38.	Dom Pomocy Społecznej w Zimnowodzie	Zimnowoda 17, 63-810 Borek Wielkopolski
39.	Dom Pomocy Społecznej w Chumiętkach	Chumiętki 22, 63-840 Krobia
40.	Dom Pomocy Społecznej w Chwałkowie	Chwałkowo 74, 63-840 Krobia
41.	Dom Pomocy Społecznej w Rogowie	Rogowo 24, 63-840 Krobia
42.	Klub Abstynenta	ul. Krobska 45A, 64-125 Poniec

Dane Urzędu Miejskiego i Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pogorzeli.

5. CEL GŁÓWNY PROGRAMU, CELE OPERACYJNE, DZIAŁANIA

Cel główny, wyznaczony w Programie Wspierania Rodziny w gminie Pogorzela na lata 2015-2017 jest następujący:

**Wspieranie rodzin i dzieci w gminie Pogorzela,
zaspakajanie ich potrzeb, zapewnianie im bezpieczeństwa
oraz możliwości rozwoju w środowisku lokalnym**

Osiągnięcie celu głównego jest uwarunkowane realizacją przedstawionych na kolejnych stronach celów operacyjnych oraz działań.

Cel operacyjny 1.:

Wspomaganie rodzin w środowisku lokalnym poprzez:

- **zwiększanie potencjału rozwojowego rodzin,**
- **wspieranie rodzin w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,**
- **zapewnienie rodzinom bezpieczeństwa socjalnego.**

Działania do celu operacyjnego 1.:

- Monitorowanie warunków życia i potrzeb rodzin.
- Promowanie w gminie prawidłowego modelu rodziny oraz edukowanie rodzin w zakresie właściwego wypełniania ról rodzicielskich, m.in. poprzez rozpowszechnianie ogólnopolskich akcji promocyjnych, organizowanie imprez, rozmowy ze specjalistami, pogadanki.
- Doskonalenie form pracy socjalnej z rodziną.
- Zwiększenie dostępności poradnictwa specjalistycznego (w tym psychologiczno-pedagogicznego, prawnego, terapii rodzinnej), np. poprzez utworzenie w gminie jednostki poradnictwa specjalistycznego.
- Inicjowanie grup wsparcia dla rodzin i osób samotnie wychowujących dzieci, w razie potrzeby ustanawianie rodzin wspierających dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizowanie dla nich szkoleń.
- Zatrudnienie, w razie możliwości, asystentów rodziny.
- W razie potrzeby opracowywanie i realizowanie środowiskowych programów profilaktycznych służących przeciwdziałaniu i zapobieganiu problemom rodzin.
- Wzmacnianie więzi rodzinnych m.in. poprzez organizowanie pikników rodzinnych i imprez integracyjnych.
- Upowszechnianie wśród członków rodzin dotkniętych bezrobociem ofert pracy, informacji o wolnych miejscach pracy, usługach poradnictwa zawodowego, szkoleniach, przygotowaniu zawodowym dorosłych i stażach i zatrudnienia socjalnego.
- Udzielanie przez MGOPS pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej z systemu pomocy społecznej oraz świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych.
- Promowanie wśród pracodawców elastycznych form zatrudnienia, ułatwiających godzenie pracy z wychowaniem dzieci.
- Promowanie wśród rodzin zagrożonych utratą bezpieczeństwa socjalnego aktywnych postaw oraz samopomocy, np. pomocy sąsiedzkiej.

- Rozwój budownictwa socjalnego na terenie gminy.
- Organizowanie akcji charytatywnych na rzecz rodzin ubogich.
- Zabezpieczenie potrzeb bytowych dzieci z rodzin ubogich, m.in. poprzez organizowanie dla nich dożywiania w szkołach, wypoczynku letniego i zimowego, wyposażenie ich w podręczniki i pomoce szkolne oraz odzież, a także zapewnienie im dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego.
- Opracowywanie i realizowanie projektów na rzecz rodzin, w tym współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.
- Podjęcie stałej współpracy z organizacjami pozarządowymi spoza gminy działającymi na rzecz rodzin, dzieci i młodzieży; inicjowanie i wspieranie podejmowania przez te organizacje działalności na terenie gminy oraz na rzecz mieszkańców gminy.
- Zintegrowanie działań na rzecz rodziny i dziecka w gminie poprzez stałą współpracę placówek oświatowo-wychowawczych i kulturalnych, jednostek pomocy społecznej i służby zdrowia, prokuratury rejonowej, sądu rejonowego i kuratorów sądowych, policji, organizacji pozarządowych i kościoła.

Cel operacyjny 2.:

Wspieranie dzieci i młodzieży w kształceniu i wszechstronnym rozwoju poprzez:

- **podnoszenie poziomu wychowania i edukacji, udzielanie pomocy uczniom ubogim, uzdolnionym i niepełnosprawnym,**
- **rozwijanie środowiskowych form wsparcia dzieci i młodzieży,**
- **zwiększanie możliwości uczestnictwa dzieci i młodzieży w kulturze, sporcie i rekreacji.**

Działania do celu operacyjnego 2.:

- Podjęcie działań w kierunku zwiększenia na terenie gminy dostępności opieki przedszkolnej oraz zapewnienia opieki dzieciom do lat 3.
- Podnoszenie jakości kształcenia w placówkach oświatowych, m.in. poprzez doskonalenie kadr nauczycielskich oraz doposażenie szkół w niezbędny sprzęt (w tym komputerowy) i programy nauczania.
- Wzbogacanie oferty edukacyjno-wychowawczej, m.in. poprzez zwiększenie w szkołach liczby edukacyjnych i wychowawczych – w miarę zapotrzebowania i możliwości finansowych.

- Organizowanie oferty edukacyjnej dla uczniów uzdolnionych, przyznawanie im stypendiów za wyniki w nauce i osiągnięcia sportowe w miarę możliwości finansowych gminy.
- Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, m.in. poprzez przyznawanie pomocy materialnej o charakterze socjalnym (stypendia, zasiłki), organizowanie zajęć wyrównawczych, dofinansowanie udziału w wycieczkach dydaktycznych oraz w kulturze, sporcie i rekreacji, zapewnienie transportu i opieki w czasie przewozu do szkoły.
- Zwiększenie dostępności kształcenia dla uczniów niepełnosprawnych poprzez tworzenie klas integracyjnych, prowadzenie nauczania indywidualnego, likwidowanie barier architektonicznych, zapewnienie transportu i opieki w czasie przewozu do szkoły.
- Realizowanie programów profilaktycznych wspierających wychowanie dzieci i młodzieży.
- Rozszerzenie oferty organizowanych w placówkach oświatowych zajęć pozalekcyjnych.
- Wzbogacanie ofert zajęć pozaszkolnych, w tym sportowo-rekreacyjnych i kulturalnych, rozwijanie sieci i oferty świetlic w gminie.
- Rozbudowa infrastruktury sportowo-rekreacyjnej w gminie.
- Propagowanie idei wolontariatu wśród dzieci i młodzieży, szerzenie wśród nich postaw filantropijnych, m.in. w stosunku do osób starszych i pokrzywdzonych przez los.
- Opracowywanie i realizowanie projektów na rzecz dzieci współfinansowanych z funduszy zewnętrznych, np. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

Cel operacyjny 3.:

Zapewnienie rodzinom i dzieciom bezpieczeństwa zdrowotnego i publicznego poprzez:

- **zaspakajanie potrzeb zdrowotnych i rehabilitacyjnych rodzin i dzieci,**
- **przeciwdziałanie uzależnieniom oraz zjawisku przemocy w rodzinie,**
- **wzmacnianie poczucia bezpieczeństwa u rodzin i dzieci.**

Działania do celu operacyjnego 3.:

- Promowanie wśród rodzin, dzieci i młodzieży zdrowego stylu życia poprzez np. realizację projektów promujących zdrowie.
- Przeprowadzanie cyklicznych badań stanu zdrowia dzieci i młodzieży.
- Zabezpieczanie świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej, położnictwa, ginekologii i stomatologii, zgodnie z minimalnym planem zabezpieczenia ambulatoryjnej opieki zdrowotnej.

- Zapewnienie dostępu do opieki pielęgniarzkiej i lekarskiej (w tym stomatologicznej) w placówkach oświatowych.
- Zwiększenie dostępności specjalistycznej opieki zdrowotnej na terenie gminy.
- Opracowywanie, realizowanie lub współudział placówek oświatowych w realizacji edukacyjnych programów prozdrowotnych.
- Zwiększenie dostępności rehabilitacji dla rodzin i dzieci, m.in. poprzez zapewnienie transportu do placówek świadczących usługi w tym zakresie.
- Opracowywanie i realizowanie w placówkach oświatowych programów profilaktyczno-edukacyjnych w zakresie problematyki uzależnień, przemocy w rodzinie i przestępczości; włączanie w ich realizację policjantów.
- Podejmowanie w gminie przedsięwzięć edukacyjno-informacyjnych poświęconych uzależnieniom, przemocy w rodzinie oraz przestępczości i jej skutkom (akcje, kampanie).
- Organizowanie spotkań z rodzicami poświęconych bezpieczeństwu dzieci i młodzieży, włączanie rodziców w działalność edukacyjno-informacyjną.
- Patrowanie i wizytowanie miejsc publicznych w gminie.
- Zapewnienie rodzinom, dzieciom i młodzieży bezpieczeństwa na drodze, m.in. poprzez remont dróg gminnych, budowę przydrożnych chodników, przejść dla pieszych i oświetlenia, organizację dowozu dzieci i młodzieży do szkół.

6. REALIZACJA PROGRAMU

Działania wyznaczone w Programie Wspierania Rodziny w gminie Pogorzela na lata 2015-2017 mają charakter ciągły. Podmiotami odpowiedzialnymi za realizację działań są: Burmistrz, Rada Gminy, Urząd Miejski, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, Punkt Konsultacyjny, placówki przedszkolne, placówki oświatowe szczebla podstawowego i gimnazjalnego, placówki kulturalne, jednostki sportowo-rekreacyjne, placówki opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego.

Partnerami w realizacji działań są z kolei: placówki ochrony zdrowia, szkoły ponadgimnazjalne w powiecie, Powiatowy Urząd Pracy, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gostyniu, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Gostyniu, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, poradnie leczenia uzależnień, ośrodki wsparcia, specjaliści, grupy samopomocowe, podmioty świadczące usługi rehabilitacyjne, Sąd Rejonowy, kuratorzy sądowi, Policja, organizacje pozarządowe, kościoły i związki wyznaniowe, społeczność lokalna.

Źródłami finansowania działań będą: budżet samorządowy (gminny, powiatowy, wojewódzki) i centralny, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, fundusze zewnętrzne, m.in. fundusze strukturalne Unii Europejskiej, inne programy, organizacje pozarządowe, sponsorzy indywidualni.

Do oceny stopnia wdrożenia działań wyznaczonych w ramach poszczególnych celów operacyjnych zostaną wykorzystane poniżej przedstawione wskaźniki monitoringowe.

Cel operacyjny 1.:

- liczba rodzin objętych pracą socjalną,
- liczba rodzin objętych poradnictwem specjalistycznym, terapią i mediacją,
- liczba grup wsparcia dla rodzin i osób samotnie wychowujących dzieci oraz liczba rodzin przez nie wspieranych,
- liczba rodzin wspierających oraz liczba rodzin przez nie wspieranych,
- liczba asystentów rodziny oraz liczba rodzin objętych przez nich opieką,
- liczba zrealizowanych programów profilaktycznych oraz liczba rodzin nimi objętych,

- liczba osób bezrobotnych w gminie, w tym liczba osób objętych przez Powiatowy Urząd Pracy różnymi formami wsparcia,
- liczba rodzin objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych,
- liczba przeprowadzonych akcji charytatywnych,
- liczba dzieci z rodzin ubogich objętych wsparciem,
- liczba opracowanych i realizowanych projektów oraz liczba osób nimi objętych,
- liczba organizacji pozarządowych spoza gminy działających na rzecz rodzin, dzieci i młodzieży, z którymi podjęto współpracę,
- liczba wspólnych przedsięwzięć różnych podmiotów działających na rzecz rodziny i dziecka.

Cel operacyjny 2.:

- liczba dzieci objętych opieką przedszkolną,
- liczba nauczycieli doskonalących swoje kwalifikacje zawodowe,
- liczba wyposażonych placówek oświatowych,
- liczba uczniów objętych pomocą stypendialną i zasiłkami szkolnymi,
- liczba uczniów biorących udział w zajęciach wyrównawczych,
- liczba uczniów uzdolnionych, którym przyznano stypendia,
- liczba uczniów objętych nauczaniem indywidualnym,
- liczba obiektów, w których zlikwidowano bariery architektoniczne,
- liczba uczniów niepełnosprawnych dowożonych do szkół,
- liczba uczniów niepełnosprawnych objętych kształceniem specjalnym,
- liczba zrealizowanych programów profilaktycznych oraz liczba dzieci i młodzieży nimi objętych,
- liczba zajęć pozalekcyjnych oraz liczba dzieci i młodzieży w nich uczestniczących,
- świetlic oraz liczba dzieci i młodzieży z nich korzystających,
- liczba obiektów sportowo-rekreacyjnych oraz liczba dzieci i młodzieży z nich korzystających,
- liczba wolontariuszy,
- liczba opracowanych i realizowanych projektów oraz liczba osób nimi objętych.

Cel operacyjny 3.:

- liczba przedsięwzięć w zakresie promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej,

- liczba osób objętych świadczeniami zdrowotnymi,
- liczba placówek oświatowych, w których świadczona jest opieka pielęgnarska i lekarska (w tym stomatologiczna),
- liczba realizowanych programów zdrowotnych oraz liczba osób nimi objętych,
- liczba osób korzystających z rehabilitacji,
- liczba opracowanych i realizowanych programów profilaktyczno-edukacyjnych w zakresie problematyki uzależnień, przemocy w rodzinie i przestępczości oraz liczba osób nimi objętych,
- liczba przedsięwzięć edukacyjno-informacyjnych,
- liczba osób objętych oddziaływaniem zespołu interdyscyplinarnego,
- liczba spotkań z rodzicami poświęconych bezpieczeństwu dzieci i młodzieży,
- liczba zrealizowanych inwestycji w celu poprawy bezpieczeństwa na drodze,
- stopień poczucia bezpieczeństwa mieszkańców.

Sprawozdanie z realizacji Programu przygotowuje Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Dyrektor MGOPS przedstawia je Burmistrzowi i Radzie Gminy wraz z rocznym sprawozdaniem z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny w terminie zgodnym z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

6.1. PROJEKTY

Prezentowany poniżej projekt powstał w trakcie prac nad strategią. Jego autorem jest Pan Wojciech Nowak Prezes Uczniowskiego Klubu Sportowego „Olimpijczyk” w Pogorzeli.

Projekt „Klasyfikacja na Najlepszego Ucznia – sportowca ZSOiZ w Pogorzeli pod hasłem Uprawiaj sport, a alkohol będzie Twoim wrogiem”

Wnioskodawca projektu

Zespół Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych w Pogorzeli,
Uczniowski Klub Sportowy „Olimpijczyk” Pogorzela,
ul. Krobska 19, 63-860 Pogorzela,
tel. 782 845 731, e-mail: wojciechnowak@op.pl.

Cel główny projektu

Propagowanie wśród dzieci i młodzieży działalności w sferze sportowej jako skutecznej alternatywy uzależnień i innych niepożądanych zachowań.

Cele szczegółowe projektu

- inicjowanie działań prozdrowotnych,
- zapoznanie beneficjentów projektu z negatywnymi skutkami stosowania środków psychoaktywnych,
- utrwalanie nawyku zdrowego sposobu zaspokajania własnych potrzeb jako działania alternatywnego w stosunku do używania środków uzależniających,
- doskonalenie umiejętności radzenia sobie z problemami poprzez próbę ich konstruktywnego rozwiązywania,
- ukazanie możliwości poszukiwania dróg pomocy w obliczu zagrożenia uzależnieniami i ich następstwami,
- spowodowanie udziału jak największej grupy dzieci i młodzieży w zajęciach rekreacyjnych i sportowych,
- organizacja zajęć cyklicznych i imprez okazjonalnych promujących aktywność fizyczną.

Miejsce realizacji projektu

- Obiekty ZSOiZ w Pogorzeli, ul. Krobska 19, 63-860 Pogorzela,
- Boisko „Orlik 2012” w Pogorzeli, ul. Parkowa 7, 63-860 Pogorzela,
- Miejskie boisko piłkarskie w Pogorzeli, ul. Koźmińska 6, 63-860 Pogorzela.

Beneficjenci projektu

Bezpośrednio objęci projektem są uczniowie ZSOiZ w Pogorzeli. Pośrednio na wdrożeniu projektu skorzystają: rodziny beneficjentów, środowisko szkolne i lokalne oraz młodsze dzieci, które będą mogły także skorzystać z oferty imprez i zajęć.

Partnerzy w realizacji projektu

- Urząd Miejski w Pogorzeli,
- Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pogorzeli,
- Przedszkole Samorządowe w Pogorzeli,
- Gimnazjum w Pogorzeli,
- Szkoła Podstawowa w Pogorzeli,
- Parafia Rzymskokatolicka w Pogorzeli,
- Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Pogorzeli,
- LZS LEW Pogorzela,
- PSZS w Gostyniu,
- Powiat gostyński,
- Marszałek Województwa Wielkopolskiego,

- podmioty prywatne.

Czas realizacji projektu

Od 1 września do 25 czerwca.